

Näringsutskottets betänkande 2022/23:NU15

Regelförenkling för företag

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden om regelförenkling för företag, bl.a. med hänvisning till pågående arbete. Motionsyrkandena handlar om allmänna frågor om hur regelförenklingsarbetet bör bedrivas, handläggningstider och tillståndprocesser, kontakter mellan företag och myndigheter, genomförande av EU-lagstiftning, Regelrådet samt konsekvensutredningar.

I betänkandet finns 19 reservationer (S, SD, V, C, MP).

Behandlade förslag

60 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2022/23.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	6
Ärendet och dess beredning.....	6
Utskottets överväganden.....	7
Allmänt om regelförenkling för företag	7
Utskottets ställningstagande.....	21
Handläggningstider och tillståndsprocesser.....	24
Utskottets ställningstagande.....	31
Kontakter mellan företag och myndigheter	32
Utskottets ställningstagande.....	37
Genomförande av EU-lagstiftning.....	39
Utskottets ställningstagande.....	42
Regelrådet och konsekvensutredningar	44
Utskottets ställningstagande.....	49
Reservationer	51
1. Mål för förenklingspolitiken, punkt 1 (S).....	51
2. Förenklingar för små företag, punkt 2 (SD)	52
3. Förenklingar för små företag, punkt 2 (C).....	52
4. Ett systematiskt regelförenklingsarbete, punkt 3 (SD)	53
5. Ett systematiskt regelförenklingsarbete, punkt 3 (C).....	55
6. Övrigt om regelförenklingar för företag, punkt 4 (V, MP)	55
7. Övrigt om regelförenklingar för företag, punkt 4 (C).....	56
8. Handläggningstider och tillståndsprocesser, punkt 5 (SD).....	58
9. Handläggningstider och tillståndsprocesser, punkt 5 (C)	59
10. Företagens uppgiftslämnande, punkt 6 (C).....	60
11. Myndigheternas främjandeuppdrag, punkt 7 (S)	60
12. Genomförande på miniminivå, punkt 8 (SD)	61
13. Genomförande på miniminivå, punkt 8 (C).....	62
14. Övrigt om genomförande av EU-lagstiftning, punkt 9 (SD).....	62
15. Regelrådets organisation, punkt 10 (SD).....	63
16. Regelrådets organisation, punkt 10 (C)	64
17. Regelrådets uppgifter, punkt 11 (SD).....	64
18. Konsekvensutredningar, punkt 12 (SD).....	65
19. Konsekvensutredningar, punkt 12 (C).....	66
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	67
Motioner från allmänna motionstiden 2022/23	67

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Allmänt om regelförenkling för företag

1. Mål för förenklingspolitiken

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:665 av David Josefsson m.fl. (M),

2022/23:2025 av Mathias Tegnér m.fl. (S) yrkande 2 och

2022/23:2062 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkande 10.

Reservation 1 (S)

2. Förenklingar för små företag

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:325 av Markus Wiechel (SD) yrkande 2,

2022/23:928 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 9,

2022/23:965 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 1 och

2022/23:1122 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 7.

Reservation 2 (SD)

Reservation 3 (C)

3. Ett systematiskt regelförenklingsarbete

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:928 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 2,

2022/23:943 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 12,

2022/23:965 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 6,

2022/23:1010 av Mikael Eskilandersson m.fl. (SD) yrkande 1,

2022/23:1122 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 6 och

2022/23:2025 av Mathias Tegnér m.fl. (S) yrkande 3.

Reservation 4 (SD)

Reservation 5 (C)

4. Övrigt om regelförenklingar för företag

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:1085 av Ida Drougge (M) yrkande 8,

2022/23:1121 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 6 i denna del,

2022/23:1122 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 4, 5, 16, 18 och 19,

2022/23:1637 av Martina Johansson (C) yrkande 2,

2022/23:1643 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkande 30,

2022/23:1821 av Sten Bergheden (M),

2022/23:2026 av Mattias Vepsä m.fl. (S) yrkande 7.1 och

2022/23:2170 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkande 8.

*Reservation 6 (V, MP)**Reservation 7 (C)**Handläggningstider och tillståndsprocesser***5. Handläggningstider och tillståndsprocesser**

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:222 av Mikael Larsson (C),

2022/23:928 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 6,

2022/23:943 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 13,

2022/23:1085 av Ida Drougge (M) yrkandena 5 och 7,

2022/23:1121 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 6 i denna del och

2022/23:1637 av Martina Johansson (C) yrkandena 1, 3 och 4.

*Reservation 8 (SD)**Reservation 9 (C)**Kontakter mellan företag och myndigheter***6. Företagens uppgiftslämnande**

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:74 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),

2022/23:1122 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 10,

2022/23:1913 av Sten Bergheden (M) yrkandena 1 och 2 samt

2022/23:2025 av Mathias Tegnér m.fl. (S) yrkande 1.

*Reservation 10 (C)***7. Myndigheternas främjandeuppdrag**

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:1874 av Sten Bergheden (M) yrkandena 1 och 2,

2022/23:1876 av Sten Bergheden (M) yrkandena 1 och 2,

2022/23:1914 av Sten Bergheden (M) yrkande 1 och

2022/23:2025 av Mathias Tegnér m.fl. (S) yrkande 5.

*Reservation 11 (S)**Genomförande av EU-lagstiftning***8. Genomförande på miniminivå**

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:950 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 8 och

2022/23:1122 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 13.

*Reservation 12 (SD)**Reservation 13 (C)***9. Övrigt om genomförande av EU-lagstiftning**

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:928 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkandena 4 och 7,

2022/23:950 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 7 och
2022/23:2025 av Mathias Tegnér m.fl. (S) yrkande 4.

Reservation 14 (SD)

Regelrådet och konsekvensutredningar

10. Regelrådets organisation

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:928 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 1,
2022/23:1085 av Ida Drougge (M) yrkande 3 och
2022/23:1122 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 2.

Reservation 15 (SD)

Reservation 16 (C)

11. Regelrådets uppgifter

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:325 av Markus Wiechel (SD) yrkande 1,
2022/23:928 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 3 och
2022/23:2025 av Mathias Tegnér m.fl. (S) yrkande 7.

Reservation 17 (SD)

12. Konsekvensutredningar

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:928 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 5,
2022/23:1085 av Ida Drougge (M) yrkande 4,
2022/23:1122 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 8 och
2022/23:2025 av Mathias Tegnér m.fl. (S) yrkande 6.

Reservation 18 (SD)

Reservation 19 (C)

Stockholm den 30 mars 2023

På näringsutskottets vägnar

Tobias Andersson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Tobias Andersson (SD), Elisabeth Thand Ringqvist (C), Fredrik Olovsson (S), Monica Haider (S), Jessica Stegud (SD), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Marianne Fundahn (S), Eric Palmqvist (SD), Elin Söderberg (MP), Louise Eklund (L), Daniel Lönn (SD), Aida Birinxhiku (S), Anna af Sillén (M), Daniel Vencu Velasquez Castro (S), Lorena Delgado Varas (V), Lili André (KD) och Ann-Sofie Lifvenhage (M).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet 60 motionsyrkanden från allmänna motions-tiden 2022/23 om olika insatser för att förenkla för företag. En förteckning över de behandlade förslagen finns i bilagan.

Utskottets överväganden

Allmänt om regelförenkling för företag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden som handlar om mål för förenklingspolitiken, förenklingar för små företag, ett systematiskt regelförenklingsarbete och övrigt om regelförenklingar för företag. Utskottet hänvisar främst till förenklingspolitikens fem mål, pågående insatser och beredning av utredningsförslag.

Jämför reservation 1 (S), 2 (SD), 3 (C), 4 (SD), 5 (C), 6 (V, MP) och 7 (C).

Motionerna

Mål för förenklingspolitiken

Fredrik Olovsson m.fl. (S) lyfter i kommittémotion 2022/23:2062 yrkande 10 betydelsen av regelverk som är proportionella och ändamålsenliga så att den administration som krävs för att följa regelverken minskar över tid. Motionärerna trycker vidare på vikten av att regelförenklingsarbetet fortsätter utifrån de mål som regeringen beslutade 2021.

I motion 2022/23:2025 av Mathias Tegnér m.fl. (S) yrkande 2 lyfts vikten av att operationalisera målen för förenklingspolitiken som beslutades 2021.

David Josefsson m.fl. (M) förordar i motion 2022/23:665 ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda möjligheten att minska regelbördan för företag med 30 procent, samma målsättning som finns på EU-nivå för att minska den administrativa bördan för små företag.

Förenklingar för små företag

I kommittémotion 2022/23:928 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 9 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen skyndsamt ska återkomma till riksdagen med förslag till en förbättrad regelprocess och enklare regelverk i enlighet med det som presenteras i SOU 2021:60 Utredningen om enklare regelverk för mikroföretagande och en modernare bokföringslag.

Tobias Andersson m.fl. (SD) efterfrågar vidare i kommittémotion 2022/23:965 yrkande 1 en bred översyn av regelverk och regel tillämpning som hämmar små företag.

Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) betonar i kommittémotion 2022/23:1122 yrkande 7 vikten av att kraftigt minska regelbördan för småföretag och mikroföretag. Motionärerna konstaterar att Utredningen om enklare regelverk för mikroföretagande och en modernare bokföringslag lämnat sitt

betänkande och betonar betydelsen av att regeringen och riksdagen i samverkan med myndigheter tar till sig utredningens förslag i syfte att minska regelbördan för dessa företag.

Ett tillkännagivande om processen i samband med att nya regler som påverkar små företag antas förordas av Markus Wiechel m.fl. (SD) i motion 2022/23:325 yrkande 2. Enligt motionärerna bör det i samband med att nya regler tillkommer bl.a. göras beräkningar av företagets totala regelkostnader och ett enhetligt regelverk för konsekvensanalyser bör införas. Nya regler ska också följas upp ett par år efter att de har införts.

Ett systematiskt regelförenklingsarbete

Tobias Andersson m.fl. (SD) anför i kommittémotion 2022/23:943 att regelbördan för företagen behöver genomlysas i syfte att minska regelkrånglet där det är möjligt. Motionärerna menar att en pragmatisk hållning måste gälla för regler i form av lagar, förordningar och föreskrifter. Företag ska kunna förhålla sig till och rapportera till så få myndigheter som möjligt, och en modell för systematiserat regelförenklingsarbete behöver enligt motionärerna initieras för att nå ett bättre företagsklimat. I yrkande 12 förordas ett tillkännagivande med en sådan inriktning.

Även i kommittémotionerna 2022/23:965 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 6 och 2022/23:928 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 2 framhålls vikten av ett systematiserat regelförenklingsarbete genom en återkommande process som utgår från näringslivsorganisationernas önskemål och inkluderar relevanta departement och myndigheter samt en årlig skrivelse till riksdagen där regeringen sammanställer, tar ställning till och svarar på berörda myndigheters yttranden över de regelförenklingsförslag som har kommit in från näringslivsorganisationerna.

Mikael Eskilander m.fl. (SD) föreslår i kommittémotion 2022/23:1010 yrkande 1 ett tillkännagivande om ett inriktat och systematiskt arbete med regelförenkling för företag.

I kommittémotion 2022/23:1122 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 6 föreslår motionärerna att regeringen ska säkerställa att det finns kontrollstationer i statsapparaten eller liknande så att det genomförs systematiska utvärderingar och uppföljningar av regelförenklingar.

Mathias Tegnér m.fl. (S) förordar i motion 2022/23:2025 yrkande 3 att regeringen beaktar behovet av fler sektoriella systematiska regelöversyner, likt den sektoriella översyn av regelgivningen inom livsmedelssektorn som initierades inom ramen för livsmedelsstrategin.

Övrigt om regelförenklingar för företag

I kommittémotion 2022/23:1121 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) förordas i yrkande 6 i denna del att regeringen ska se över möjligheten att avskaffa fler regler för företagare.

Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) förordar vidare i kommittémotion 2022/23:1122 yrkande 4 ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma till riksdagen med en sammanställning av utredda och genomförda regelförenklingar. Motionärerna förordar i yrkande 5 att fungerande regellättnader som infördes under coronapandemin permanentas. I yrkande 16 förordar motionärerna därtill att det ska införas en solnedgångsklausul som syftar till att fasa ut regler om de inte har använts under en viss tidsperiod. Dessutom vill motionärerna i yrkande 18 föreslå ytterligare åtgärder för att minska kostnaderna för regelkrångel, exempelvis genom en tydligare styrning där man kan överväga att sätta kvantifierade mål för kostnader för administration eller tid för handläggning av ett visst slag. I yrkande 19 förordas därtill ett tillkännagivande om att regeringen bör jämföra Sverige med andra länder i fråga om regelförenklingsarbetet i syfte att identifiera utvecklingsområden.

I kommittémotion 2022/23:1643 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) förordas i yrkande 30 ett tillkännagivande om att regeringen ska verka för regelverk som främjar innovation och utveckling. Motionärerna framhåller bl.a. att existerande regler kontinuerligt bör anpassas till den nya digitala verkligheten och att ny lagstiftning behöver vara digitaliseringsredo och därmed enkel och tydlig.

Elin Söderberg m.fl. (MP) förordar i kommittémotion 2022/23:2170 yrkande 8 ett tillkännagivande om att regeringen ska förbättra villkoren och minska regelkrånglet för företagare.

I motion 2022/23:2026 av Mattias Vepsä m.fl. (S) yrkande 7 i denna del förordar motionärerna ett tillkännagivande om att regeringen ska genomföra regelförenklingar för företagare. Motionärerna lyfter exempelvis bättre konsekvensbeskrivningar, ändrade regler för uppgiftslämnande genom inrättande av ett gemensamt register för företagsdata och tydliga uppgifter till myndigheter att främja jobbtillväxt i små och medelstora företag.

I motion 2022/23:1085 av Ida Drougge (M) yrkande 8 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen årligen genom en särskild skrivelse bör återrapportera till riksdagen hur arbetet med regelförenklingar fortskrider. Vidare bör regeringen skapa en mer sammanhållen process när det gäller regelförenklingar i syfte att hålla ihop och driva arbetet på området både inom regeringen och på myndigheterna.

I motion 2022/23:1821 föreslår Sten Bergheden (M) att regeringen ska se över möjligheten att ge fler dispenser vid uppstarten av företag för att göra det enklare och mindre byråkratiskt att starta eget företag.

Martina Johansson (C) begär i motion 2022/23:1637 yrkande 2 att regeringen ska utreda möjligheten att utse en samordnare som tillsammans med företag granskar lagstiftningens krav med syftet att förenkla.

Bakgrund och pågående arbete

Fem nya mål för förenklingspolitiken

Regeringen presenterade i september 2021 skrivelsen En förenklingspolitik för stärkt konkurrenskraft, tillväxt och innovationsförmåga (skr. 2021/22:3) i vilken fem nya mål för förenklingspolitiken presenteras. Skrivelsen behandlades av utskottet under våren 2022 och lades därefter till handlingarna (bet. 2021/22:NU16). Målen som presenterades i regeringens skrivelse är följande:

1. De samlade regelverken ska utgå från proportionalitet och vara utformade så att de bidrar till att främja svenska företags tillväxt, konkurrenskraft samt innovations- och omställningsförmåga.
2. De kostnader för svenska företag som följer av regler ska över tid minska som andel av BNP, och kostnadsutvecklingen ska vara lägre än i omvärlden.
3. Förvaltningsmyndigheters handläggningstider för ärenden som rör företag ska bli kortare och mer transparenta och den förväntade handläggningstiden ska synliggöras för den sökande i fler ärendekategorier.
4. Förvaltningsmyndigheters bemötande och service till företag ska vara företagsanpassat och väl fungerande.
5. Andelen tjänster för företagens kontakter med det offentliga som är digitala och andelen enskilda ärenden som kan hanteras digitalt ska öka i syfte att förenkla företagens uppgiftslämnande och övriga myndighetskontakter – det långsiktiga målet är att företagen ska lämna en uppgift en gång och till ett ställe.

Det anges i skrivelsen att regeringen årligen kommer att redogöra för arbetet med förenklingspolitiken i budgetpropositionen. Regeringen redogör vidare i skrivelsen för hur den avser att arbeta med att följa upp och nå de nya målen för förenklingspolitiken, bl.a. vilka typer av nya uppdrag som behöver lämnas till olika myndigheter och hur konsekvensutredningarna behöver vidareutvecklas för att nå de förenklingspolitiska målen.

En redogörelse utifrån de fem nya målen för förenklingspolitiken lämnades i budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1 utg.omr. 24 s. 23–25).

Politikens inriktning

I budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1 utg.omr. 24) anger regeringen i avsnittet om politikens inriktning att svenska företag, inte minst de många små företagen, behöver lättnader från byråkrati och administration. I budgetpropositionen föreslog regeringen 10 miljoner kronor för att förstärka driften av företagsportalen Verksam.se, som enligt regeringen är ett effektivt verktyg för att förenkla för företagen. Regeringen anför vidare i budgetpropositionen för 2023 att regelbördan och administrationen behöver minska för att företag och entreprenörer ska kunna fokusera på sin kärnverksamhet i så stor utsträckning som möjligt, vilket är det som i längden skapar tillväxt och jobb. För att

minska regelbördan för företag redovisade regeringen sin avsikt att inrätta ett implementeringsråd.

Regeringen anför därtill att EU:s regleringar behöver genomföras på ett sådant sätt så att svenska företags konkurrenskraft bibehålls samtidigt som regelbördan och administrationen för företagen minskar, eller åtminstone inte ökar. Genomförande i svensk rätt över miniminivån i EU-regleringen ska undvikas eller motiveras när det bedöms nödvändigt för att uppfylla nationella svenska mål. Därtill anger regeringen att det behövs insatser för förenkling samt regelverk som skapar handlingsutrymme för företagens förnyelse i takt med omvärldsförändringar för att företagen ska ha konkurrenskraftiga förutsättningar.

Riksdagen tillstyrkte regeringens förslag om en ökning av anslaget 1:4 Tillväxtverket och av anslaget 1:11 Bolagsverket för drift av Verksam.se (bet. 2022/23:NU1).

Samarbetsavtal mellan Sverigedemokraterna, Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna

Sverigedemokraterna, Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna presenterar i det s.k. Tidöavtalet ett gemensamt samarbete under mandatperioden 2022–2026.

I avsnitt 3 i avtalet presenteras reformer som ska genomföras i projektet för att främja företagande och produktivitet och en av punkterna riktar in sig på reformarbete för att åstadkomma lägre administrativa kostnader för företagen. Vidare presenterar inom ramen för samarbetsprojektet Klimat och energi reformplaner för att förenkla och förkorta miljötillståndsprocesserna, enligt vilka en utredning ska tillsättas för att förenkla och förkorta miljötillståndsprövningen enligt miljöbalken genom att göra den mer flexibel, effektiv och förutsebar. Syftet är att säkra näringslivets konkurrenskraft och svensk industriproduktion och främja en grön omställning med export av klimatvänliga produkter och teknik. I uppdraget ska bl.a. ingå att nyttja befintlig flexibilitet i EU-regelverket för att öka förutsebarheten och minska tidsåtgången i miljötillståndsprocessen. Vidare anføres att antalet myndigheter som för statens talan i tillståndsärenden bör begränsas. Uppdraget ska även ge en tydlig instruktion att inhämta och beakta synpunkter från näringslivet. Därtill ska delar av Miljöprövningsutredningens förslag genomföras.

Utredningen om enklare regelverk för mikroföretagande och en modernare bokföringslag

Regeringen tillsatte i maj 2020 en utredning (dir. 2020:48) med uppdrag att föreslå förenklingar av regelverken för mikroföretag och en modernisering av bokföringslagen (1999:1078). Utredaren (Kristina Alsér, styrelseordförande för Tillväxtverket) skulle brett analysera och identifiera vilka regelverk som är mest betungande för mikroföretag och föreslå förenklingar av sådana regelverk. Utredaren skulle också se över bokföringslagen för att åstadkomma ett

modernt, teknikneutralt och enkelt regelverk som är anpassat till dagens förhållanden. Utredningen om enklare regelverk för mikroföretagande och en modernare bokföringslag (fortsättningsvis benämnd utredningen om förenklingar för mikroföretag m.m.) överlämnade sitt betänkande SOU 2021:60 till regeringen i juni 2021. Betänkandet innehåller förslag till förenklingar av regelverk för mikroföretagande genom avskaffande av hotelltillståndet, avgränsade förenklingar av möjligheterna att ersätta eller ändra befintliga små byggnader i strandskyddade områden och förenklingar i reglerna om kör- och vilotider. Utredningen föreslår också att flera andra identifierade regelförenklingar bereds eller utreds vidare. Utredningen har varit på remiss. Enligt uppgifter på regeringens webbplats har drygt 90 remissvar inkommit. Utredningen och remissvaren är enligt information från Klimat- och näringslivsdepartementet under fortsatt beredning inom Regeringskansliet.

I det följande redogörs lite närmare för några av utredningens förslag med utgångspunkt i de motionsförslag som behandlas i betänkandet.

Enligt utredningens bedömning bör det inrättas en tydlig och sammanhållen process för att omhänderta förenklingsbehov för företag och säkra att regelgivningen utgår från proportionalitetsprincipen samt för att säkra företagens tillväxt, konkurrenskraft och innovationsförmåga. Den sammanhållna processen bör bl.a. innefatta

- ex-ante-utvärderingar i samband med det ursprungliga beslutet om att inrätta en regel
- påkallade löpande analyser när en existerande regel inte upplevs fylla sitt syfte eller motsvara proportionalitetsprincipen
- systematiska planerade och genomförda ex-post-utvärderingar när en regel använts en period.

Utredningen föreslår att regeringen inrättar ett kansli för förenklingspolitikens genomförande inom Regeringskansliet bl.a. för att säkra en sammanhållen process för att regelgivningen ska baseras på proportionalitet, samhällsekonomisk effektivitet och målen för förenklingspolitiken. Kansliet bör bl.a. ha i uppgift att

- samordna och ansvara för genomförandet och uppföljningen av de förenklingspolitiska mål som beslutas av regeringen och riksdagen
- ansvara för uppföljningen av arbetet med konsekvensutredningar i de delar som Regelrådet inte redan gör det
- ansvara för att en årlig plan för en systematisk utvärdering av befintliga regelverk upprättas och följs.

Utredningen föreslår att följande samordningsfunktioner inrättas:

- en statsråds- eller statssekreterargrupp för förenklingsarbete som samlar de statsråd eller statssekreterare vars departement är mest avgörande för genomförandet av förenklingspolitiken

- en interdepartemental arbetsgrupp för förenklingspolitiken inom Regeringskansliet som har utsedda representanter för samtliga departement som arbetar med regelgivning

Det kansli för förenklingspolitiken som inrättas bör fungera som samordnande och föredragande kanslifunktion för dessa båda grupperingar.

Bland regeringens förvaltningsmyndigheter föreslår utredningen att det skapas ett samordningsforum för förenklingspolitikens genomförande. Det bör omfatta de myndigheter som dels har uppdrag inom förenklingsområdet, dels hanterar regelgivning som anses särskilt betungande. Dess arbete samordnas av Tillväxtverket.

Utredningen föreslår att det föreslagna kansliet för förenklingspolitiken också får i uppgift att

- ta emot anmälningar av regler som upplevs som problematiska utifrån beaktande av proportionalitet, samhällsekonomisk effektivitet och målen för förenklingspolitiken
- i samverkan med lämpliga myndigheter upprätta en process för att identifiera vilka sådana anmälda regler som behöver genomgå en fullständig utvärdering
- säkra att en fullständig ex post facto-utvärdering görs av de regler som anmälts och som identifierats för vidare utvärdering genom den ovan nämnda processen.

Utredningen föreslår vidare att regeringen beslutar om en årlig plan för en löpande utvärdering av befintliga regelverk baserat på förslag från det föreslagna kansliet för förenklingspolitiken. Reglerna i fråga bör utvärderas med utgångspunkt i kriterierna proportionalitet, samhällsekonomisk effektivitet och överensstämmelse med målen för förenklingspolitiken. Utvärderingarna inom ramen för planen bör genomföras av oberoende organisationer eller myndigheter med stor trovärdighet, och bör resultera i ett förslag till regeringen om vilka regler som kan förenklas och på vilket sätt. Det föreslagna kansliet för förenklingspolitiken bör få ansvar för att leda utvärderingsprocessen och årligen sammanställa en rapport över vilka regelverk som utvärderats och vilka förenklningar det lett till. De regler som ska omfattas av den årliga planen för systematisk utvärdering ska vara regler som identifierats inom Regeringskansliet, av det föreslagna kansliet för förenklingspolitiken och relevanta myndigheter samt som inkommit genom anmälningar från berörda aktörer. Kansliet för förenklingspolitikens genomförande ska årligen upprätta en sammanställning av de regler som förvaltningsmyndigheterna under året har utvärderat. De systematiska utvärderingarna av regler bör, om det är möjligt, genomföras i form av genomgångar och utvärderingar av mer omfattande områden. Utgångspunkten bör vara att de områden som uppfattas som mest tyngda av regleringar bör prioriteras för utvärdering.

Utredningen om förenklade skatteregler för att underlätta och främja egenföretagande

Regeringen beslutade i december 2019 att tillsätta en utredning för att se över beskattningen av enskilda näringsidkare (dir. 2019:102). I kommittédirektivet anges att det framgår av januariavtalet att det ska genomföras en kraftig förenkling av beskattning och regelverk för mikroföretagande. Vidare anger regeringen att skattereglerna bör vara så enkla att förstå och tillämpa som möjligt, såväl i en verksamhets uppbyggnadsskede som i ett mer etablerat skede, för att underlätta och främja egenföretagande. Syftet med översynen är att göra det mindre komplicerat att starta och driva en enskild näringsverksamhet och samtidigt underlätta för den skattskyldige att göra rätt och undvika oavsiktliga fel. Utredaren (Christina Eng, ordförande för Skatterättsnämndens avdelning för direkt skatt) ska bl.a. utifrån en analys bedöma lämpligheten av och lämna ett förslag på ett frivilligt system där beskattningen bestäms schablonmässigt baserat på en verksamhets omsättning som ett alternativ till konventionell inkomstbeskattning för enskilda näringsidkare vars omsättning understiger en viss gräns och som inte har några anställda.

Delbetänkandet Enklare skatteregler för enskilda näringsidkare (SOU 2020:50) redovisades i september 2020. Betänkandets förslag har remissbehandlats och remissvaren bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Slutbetänkandet Mikroföretagarkonto – schabloniserad inkomstbeskattning för de minsta företagen (SOU 2021:55) redovisades den 1 juli 2021. Betänkandets förslag har remissbehandlats och även dessa remissvar bereds inom Regeringskansliet.

Åtgärder inom ramen för livsmedelsstrategin

Regeringen gav i december 2020 Tillväxtverket i uppdrag att genomföra åtgärder under 2020–2025 inom ramen för livsmedelsstrategin (N2019/03240/JL). Tillväxtverket ska bl.a. löpande analysera den samlade regelgivningen inom livsmedelskedjan för att identifiera regler som försämrar konkurrenskraften, tillväxtpöjligheterna eller innovationsförmågan för företagen i livsmedelskedjan samt identifiera eventuella brister i transparens och tillämpning av regelverken. Myndigheten ska utifrån dessa analyser lämna förslag på förenklingar. Tillväxtverket ska också genomföra regelförenkling med fokus på hela livsmedelskedjan genom utveckling av Verksamt.se, inklusive Serverat, i linje med den s.k. värde modellen, dvs. ett gemensamt system för enkla digitala myndighetskontakter som har föreslagits av Tillväxtverket, Bolagsverket och Skatteverket. Tillväxtverket ska vidta nödvändiga åtgärder för att realisera värde modellen för några centrala grenar inom livsmedelskedjan, bl.a. genom att skapa tjänster för sammanhållna guidade processer och för samlad information till uppgiftslämnare om hur ärendet fortskrider. Uppdraget ska genomföras i nära samarbete med Myndigheten för digital förvaltning.

En modern och effektiv miljöprövning

Regeringen beslutade i augusti 2020 att tillsätta en utredning om modern och effektiv miljöprövning (dir. 2020:86) för att se över det nuvarande systemet för miljöprövning och lämna förslag på de ändringar och åtgärder som krävs för att uppnå en modernare och mer effektiv miljöprövning. Chefrådsman Peter Ardö förordnades som särskild utredare i augusti 2020. Den 22 juli 2021 beslutade regeringen om ett tilläggsdirektiv till utredningen (dir. 2021:57) med flera punkter som bl.a. omfattar domstolarnas handläggning och frågan om det bör införas ett begränsat förtursförfarande för mål och ärenden om tillstånd som innebär en omställning för miljöfarlig verksamhet som på ett väsentligt sätt bidrar till att nå målen i det klimatpolitiska ramverket för minskade utsläpp av växthusgaser. Utredningen skulle även titta på hur tidsbegränsning av tillstånd och omprövning av tillstånd och villkor skulle kunna bli effektiva och verkningfulla medel för att säkerställa att verksamheter och åtgärder bedrivs med moderna miljövillkor i syfte att nå miljö- och klimatmålen. Förslagen skulle vara förenliga med ambitionen om en snabb, enkel och förutsägbar prövningsprocess.

Miljöprövningsutredningen presenterade i juni 2022 betänkandet Om prövning och omprövning – en del av den gröna omställningen (SOU 2022:33). Betänkandet har därefter remissbehandlats.

Betänkandets generella slutsats är att den samlade prövningstiden behöver minska, att toppar i handläggningstid behöver kapas samt att processerna kan bli mer effektiva och förutsägbara för att stimulera en grön omställning. I betänkandet identifieras fem huvudsakliga problemområden som rör ändrings-tillstånd och anmälan, dels omprövning av tillstånd och villkor, myndigheternas roll och samordningen av statliga intressen, prövningsmyndigheternas processledning samt stöd till klimatprojekt. Vidare konstateras att det pågår en klimatdriven strukturomvandling med stora pågående och kommande investeringar, men de svenska utsläppen minskar för långsamt för att Sverige ska nå de nationella klimatmålen. Tillståndprocesserna behöver därför anpassas och moderniseras för att främja en snabbare omställning.

I betänkandet lämnas därför en rad förslag som syftar till att tillsammans göra prövningsprocesserna snabbare och enklare utan ett försämrat miljöskydd. Förslagen ordnas in under de sex huvudområdena enligt följande:

1. enklare regler för att ändra en verksamhet
2. regelbunden omprövning av tillstånd och villkor
3. tydligare och mer samordnade myndigheter
4. mer aktiva prövningsmyndigheter
5. ett särskilt stöd till klimatprojekt
6. andra förslag för mer effektiva miljöprövningar.

Betänkandets förslag och remissinstansernas svar bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Meddelande om bättre lagstiftning

Europeiska kommissionen (i det följande kommissionen) antog i april 2021 ett meddelande om bättre lagstiftning där det förs fram flera förslag för att anpassa EU:s lagstiftningsprocess för framtiden (COM(2021) 219). Kommissionen föreslår bl.a. följande åtgärder:

- Eliminera hinder och onödig byråkrati som fördröjer investeringar och uppbyggnaden av 2000-talets infrastruktur, i samarbete med medlemsländerna, regioner och viktiga aktörer.
- Förenkla offentliga samråd genom att införa en enda uppmaning att inkomma med synpunkter på den förbättrade portalen Kom med synpunkter.
- Införa principen ”En in, en ut” som ska minska bördorna för invånarna och företagen genom att man särskilt uppmärksammar konsekvenserna av och kostnaderna för att tillämpa lagstiftningen, särskilt för små och medelstora företag. Med den här principen kan man säkerställa att nya bördor som införs kompenseras genom att likvärdiga bördor på samma politikområde tas bort.
- Förbättra det sätt på vilket lagstiftning behandlar och stöder hållbarhet och den digitala omställningen.
- Integrera strategisk framsyn i politiken för att anpassa den efter framtida behov, exempelvis genom att ta hänsyn till nya stora trender på olika områden som miljö, digitalisering, geopolitik och samhällsekonomi.

Tillväxtverkets förslag om en central webbplats

I slutrapporten Förenklingsresan – sammanställda, analyserade och konkretiiserade förenklingsförslag, som publicerades våren 2020, föreslår Tillväxtverket bl.a. att regeringen ska upprätta en central webbplats (informationsnod) där regelgivare kan informera företag och branschorganisationer om kommande och pågående arbeten inom förenkling. Plattformen ska enligt förslaget innehålla följande:

- information om när regelgivningsarbeten planeras och påbörjas
- information om kommande konsultationer samt när, var och hur intressenter kan lämna inspel
- publicering av inkomna synpunkter från intressenter, t.ex. remissvar
- information om nya tolkningar eller vägledningar som t.ex. myndigheter gör.

Tillväxtverket anför att webbplatsen skulle kunna utvecklas inom ramen för Verksamt.se alternativt en fristående webb inom Tillväxtverket som samlar frågor om förenkling för företag. Myndigheten uppger vidare att förslagets nytta är svåra att bedöma eftersom de i stor utsträckning beror på hur mycket plattformen används av regelgivarna, företagen och andra intressenter. Om plattformen får genomslag och börjar användas brett bedöms den kunna medföra minskade sök- och informationskostnader. Bedömningen är också att plattformen kan komma att bidra till en förbättrad samrådsprocess mellan

regelgivare och företag, men även regelgivare emellan. Enligt Tillväxtverket kan regelgivare fatta bättre beslut när de har en ökad förståelse för företagens behov, något de kan få genom att involvera företag tidigt i processen. Företagen kan i sin tur fatta bättre beslut och anpassa sina verksamheter med en bättre framförhållning. De samhällsekonomiska effekterna bör i alla händelser enligt myndigheten bli begränsade.

EU:s förordning om en gemensam digital ingång

Förordning (EU) 2018/1724 om inrättande av en gemensam digital ingång är en del av EU:s strategi för den inre marknaden och den fria rörligheten för människor, varor, tjänster och kapital. Genom förordningen ska en gemensam digital ingång inrättas i syfte att minska den administrativa bördan för privatpersoner och företag när de utövar sin rätt till fri rörlighet och utför ärenden eller bedriver sin verksamhet över gränserna. Den digitala ingången ska integreras i kommissionens befintliga portal Ditt Europa och fungera som en central kontaktpunkt där länkar bl.a. ger tillgång till information om rättigheter, skyldigheter och regler och tillgängliga onlineförfaranden. Ansvaret för att uppfylla de skyldigheter som framgår av förordningen vilar på flera aktörer, såsom medlemsstaterna, nationella samordnare och behöriga myndigheter. Förordningen ska börja tillämpas stegvis.

Den digitala ingången inrättades den 12 december 2020 och sedan dess ska samtliga behöriga myndigheter, undantaget kommunala myndigheter, tillhandahålla information om dels rättigheter, skyldigheter och regler, dels förfaranden och dels hjälp- och problemlösningstjänster, som anges i förordningen. Till de sistnämnda ska det även finnas länkar. Skyldigheter som omfattar kommunala myndigheter inträdde den 12 december 2022. Riksdagen har fattat beslut om en ny lag med kompletterande regler för att anpassa svensk lag efter förordningen (prop. 2021/22:66, bet. 2021/22:TU3, rskr. 2021/22:151). Lagen började i huvudsak gälla den 1 april 2022. Från och med den 12 december 2023 ska alla de förfaranden som omfattas av förordningen finnas tillgängliga via ingången.

Coronakommissionen

Regeringen beslutade i juni 2020 (dir. 2020:74) att tillsätta en kommitté i form av en kommission med uppdrag att utvärdera regeringens, berörda förvaltningsmyndigheters, regionernas och kommunernas åtgärder för att begränsa spridningen av det virus som orsakar sjukdomen covid-19, den s.k. Coronakommissionen. Coronakommissionen skulle även titta på åtgärdernas effekter ur flera olika aspekter. Till de åtgärder som vidtagits för att lindra de samhällsekonomiska konsekvenser som omnämns i direktivet hör bl.a. det statliga stödet vid korttidsarbete, den tillfälliga hyresrabatten för utpekade utsatta branscher och möjligheten till anstånd med skatteinbetalningar. Coronakommissionen skulle när det gäller de åtgärder som vidtagits för att lindra de sam-

hållsekonomiska konsekvenserna bl.a. belysa åtgärdernas effekter för olika typer av företag och för anställda med olika anställningsformer och fick lämna förslag på åtgärder som kommissionens iakttagelser ger anledning till. Uppdraget slutredovisades i februari 2022 i betänkandet Sverige under pandemin (SOU 2022:10).

Tillväxtanalys uppdrag

Hösten 2020 gav regeringen Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (Tillväxtanalys) i uppdrag att påbörja en strukturerad uppföljning och utvärdering av de sammanlagda effekterna på företagen av stöden till näringslivet med anledning av den pågående pandemin (N2020/03083). Uppdraget slutredovisades i januari 2023 i rapporten Företagsstöd under pandemin – lärdomar inför framtida kriser (pm 2023:01), i vilken valda delar av genomförda studier inom ramen för uppdraget sammanfattas. Tillväxtanalys presenterar även en sammanfattande analys och lämnar sju policyrekommendationer inför kommande liknande kriser:

- Begränsa i möjligaste mån korttidsstödet till ekonomiska krisers nedgångsfaser.
- Undvik generella nedsättningar av arbetsgivaravgifter om det huvudsakliga syftet med stödet är att bromsa nedgången på arbetsmarknaden.
- Om politiken vill prioritera likvärdig stöd tillgång behöver flera av stöden en reviderad utformning.
- Låt framtida eventuella nya stödformer administreras av resursstarka och erfarna myndigheter.
- Begränsa antalet stödformer.
- Beakta från början att olika företagsformer behöver olika stödformer.
- Överväg framtida snabbspår för stödutbetalningar.

Rapporten är för närvarande under beredning inom Regeringskansliet.

Översyn av stödet vid korttidsarbete

Den 23 september 2021 beslutade regeringen att tillsätta en kommitté som skulle se över stödet vid korttidsarbete (dir. 2021:79). Kommittén skulle enligt direktivet bl.a. utvärdera stödets betydelse för att lindra effekterna av pandemin för näringsliv, sysselsättning och samhällsekonomi och analysera om regelverket kan förenklas och göras mer flexibelt. Kommittén skulle samråda med Coronakommissionen och Tillväxtanalys. Den första delen av kommitténs uppdrag redovisades genom delbetänkandet Korttidsarbete under pandemin – En utvärdering av stödets betydelse (SOU 2022:30), som överlämnades till regeringen i maj 2022. Uppdraget i sin helhet redovisades i betänkandet En ny lag om stöd vid korttidsarbete – ett mer förutsägbart, förenklat och stärkt regelverk (SOU 2022:65) i november 2022, där det föreslås att en ny lag om stöd vid korttidsarbete ska införas. Sista svarsdatum för att inkomma med remissvar var den 24 mars 2023.

Solnedgångsklausuler

Våren 2019 tillkännagav riksdagen för regeringen att den bör pröva att använda solnedgångsklausuler när nya regelverk införs (bet. 2019/20:NU16, rskr. 2019/20:287). Regeringen bedömde i skrivelse 2021/22:3 att riksdagens tillkännagivande i och med redovisningen i skrivelsen var slutbehandlat.

Utskottet delade dock inte denna bedömning. Utskottet anförde att regeringen i skrivelsen förde ett teoretiskt resonemang i termer av ”å ena sidan och å andra sidan” och landade i att det inte var lämpligt att all lagstiftning eller regelgivning blir föremål för en obligatorisk utvärdering eller automatiskt förlorar sin giltighet efter fem år. Även om regeringens resonemang i flera delar var legitimt ansåg utskottet att ett teoretiskt resonemang inte kunde anses motsvara den prövning av solnedgångsklausuler som riksdagen efterfrågat. Utskottet vidhöll sin uppfattning att det mot bakgrund av det redan existerande regelkrångel som många företagare upplever är viktigt att lagar och regler som inte uppfyller sitt syfte upphör att gälla. Utskottet konstaterade också att regeringen bedömde att det i många fall kunde vara ändamålsenligt att utvärdera regler efter t.ex. fem år och att vissa regler borde kunna upphöra att gälla utan ytterligare beslut, om inte initiativ att förlänga regeln tas på grundval av utvärderingen. Utskottet hade ingen annan uppfattning än regeringen i fråga om att det inte vore lämpligt att all lagstiftning eller regelgivning blir föremål för en obligatorisk utvärdering eller automatiskt förlorar sin giltighet efter fem år. Vidare delade utskottet bedömningen att det skulle medföra en betydande administration och kostnader för staten som inte skulle stå i proportion till den förväntade nyttan. Utskottet ville samtidigt betona att en obligatorisk utvärdering av all lagstiftning inte heller var något som efterfrågades i riksdagens tillkännagivande från våren 2019. Utskottet ansåg därför att riksdagen skulle rikta ett nytt tillkännagivande till regeringen om att regeringen bör pröva att använda solnedgångsklausuler när nya lagar och regler införs. Detta ska tolkas som att regeringen vid de tillfällen då det lämpar sig prövar att använda solnedgångsklausuler. Nya lagar och regler, som på förhand bedömts lämpliga för en sådan prövning skulle då utvärderas efter en viss tid för att se om de uppfyller sitt syfte. Om det då visar sig att de inte behövs skulle dessa lagar och regler upphöra att gälla. Utskottet noterade i sammanhanget att utredningen om förenklingar för mikroföretag m.m. föreslår att det i förordningen om konsekvensutredning vid regelgivning införs ett krav om att konsekvensutredningen ska innehålla en redogörelse för hur och när den regel som föreslås ska utvärderas. På samma sätt menade utskottet att det skulle vara möjligt att på förhand föreslå om det i det aktuella fallet är lämpligt att tillämpa en solnedgångsklausul som innebär att det ska krävas en ny konsekvensanalys och ett nytt beslut om tillämpning efter att utvärderingen är genomförd (bet. 2021/22:NU16, rskr. 2021/22:191). Företrädare för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet reserverade sig mot utskottets beslut.

I regeringens skrivelse Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022 (skr. 2022/23:75) anger regeringen att punkten med anledning av

riksdagens förnyade tillkännagivande åter står som öppen, och att Regeringskansliet fortsätter att överväga vilka eventuella åtgärder som skulle kunna göras i t ex. bestämmelserna om konsekvensutredningar för att förtydliga när och hur olika regler ska utvärderas efter att de beslutats.

Rapport från Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling

I oktober 2021 publicerade Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) rapporten OECD Regulatory Policy Outlook 2021. I rapporten, som är den tredje i serien, följer organisationen bl.a. upp sina tidigare rekommendationer. OECD konstaterar att Sverige på ett mer systematiskt sätt än tidigare använder regeringens webbplats för att publicera samråd och tillhörande dokumentation för att få synpunkter från myndigheter, organisationer, kommuner, berörda intressenter och allmänheten. Intressenter kan lämna sina synpunkter per e-post som därefter offentliggörs på samma webbplats. OECD menar att Sverige skulle gynnas av att ha en mer interaktiv webbplats där allmänheten skulle kunna lämna synpunkter och reagera på förslag från andra intressenter. Vidare konstaterar OECD att förenklingar fortfarande är en central del av regelpolitiken. När det gäller utvärderingar anser organisationen att Sverige skulle kunna överväga att utöka ex-post-utvärderingarna genom att göra omfattande och grundliga granskningar inom särskilda sektorer eller politikområden.

Svar på skriftlig fråga om regelförenklingar

I mars 2022 besvarade statsrådet Ebba Busch en skriftlig fråga av Tobias Andersson (SD) om regelförenklingar (fr. 2022/23:406).

I sitt svar framhöll statsrådet att det behövs insatser för förenkling samt regelverk som skapar handlingsutrymme för företagens förnyelse i takt med omvärldsförändringar för att företagen ska ha konkurrenskraftiga förutsättningar. Regelbördan och administrationen behöver också minska för att företag och entreprenörer ska kunna fokusera på sin kärnverksamhet i så stor utsträckning som möjligt, vilket är det som i längden skapar tillväxt och jobb.

Statsrådet anförde vidare att de förslag om regelförenklingar som gavs av utredningen om förenklingar för mikroföretag m.m. i betänkandet Förenklingar för mikroföretag och modernisering av bokföringslagen (SOU 2021:60) för närvarande bereds inom Regeringskansliet. Ett av utredningens förslag rör danstillstånd. Regeringen har lämnat en lagrådsremiss som innebär att offentliga danstillställningar ska få anordnas utan tillstånd på andra platser än offentliga.

Därtill anförde statsrådet att regeringen genom budgetpropositionen för 2023 stärker såväl Regelrådets arbete med att granska konsekvensutredningar av förslag som kan få effekter av betydelse för företag som företagsportalen Verksamt.se, som är ett effektivt verktyg för att förenkla för företagen.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottets ställningstagande redovisas under följande rubriker:

- Mål för förenklingspolitiken
- Förenklingar för små företag
- Ett systematiskt regelförenklingsarbete
- Övrigt om regelförenklingar för företag.

Mål för förenklingspolitiken

Regler som är ändamålsenligt utformade och enkla för företagen att följa bidrar till att stärka den svenska konkurrenskraften och till att skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag. Regelförenkling för företag är således en viktig del av näringspolitiken. Utskottet instämmer i motionärernas syn på vikten av att regelgivning och regeltillämpning håller en hög kvalitet, att företag får en god service och ett bra bemötande från statliga och kommunala myndigheter och att handläggningstiderna hålls på en rimlig nivå. Motionärerna förordar att regler ska vara proportionella och ändamålsenliga så att den administration som krävs för att följa regelverken minskar över tid. Även i detta avseende kan utskottet instämma. Utskottet vill med anledning av motionärernas förslag påminna om de fem nya mål för förenklingspolitiken som regeringen redovisade för riksdagen under den förra valperioden (skr. 2021/22:3, bet. 2021/22:NU16), varav exempelvis det första riktar in sig på att de samlade regelverken ska utgå från proportionalitet och vara utformade så att de bidrar till att främja svenska företags tillväxt, konkurrenskraft samt innovations- och omställningsförmåga. Utskottet kan konstatera att dessa fem mål fortfarande gäller för arbetet för att förenkla regler för företagen. Utskottet noterar vidare inriktningen på regeringens politik för regelförenklingar för företag.

Utskottet vill avslutningsvis understryka vikten av en tydlig uppföljning av måluppfyllelsen för att avgöra i vilken utsträckning förenklingspolitiken når upp till de fastställda målen och kommer därför noggrant att följa regeringens arbete på området, inte minst genom den årliga resultatredovisning som regeringen avser att presentera i budgetpropositionen.

Utskottet avstyrker därmed motionsyrkandena.

Förenklingar för små företag

I några motioner föreslås olika åtgärder för att förenkla reglerna för små företag. När det gäller förslag mot bakgrund av utredningen om förenklingar för mikroföretag m.m. (SOU 2021:60) kan utskottet konstatera att utredningens förslag har varit ute på remiss och att ett nittiototal remissvar inkommit till regeringen. Utskottet noterar att de förslag om regelförenklingar som presenterades i utredningen samt remissvaren för närvarande bereds inom Regeringskansliet

och förutsätter att regeringen beaktar såväl utredningens förslag som remissinstansernas synpunkter. Utskottet anser att riksdagen bör invänta den ordinarie beredningsprocessen och ser därför inget behov av att rikta några tillkännagivanden till regeringen i enlighet med motionärernas förslag.

Därmed avstyrks motionsyrkandena.

Ett systematiskt regelförenklingsarbete

Vikten av en mer systematisk utvärdering av regler och uppföljning av regelförenklningar samt behovet av fler sektoriella systematiska regelöversyner lyfts i ett par motioner. Utskottet har ingen annan uppfattning än motionärerna när det gäller betydelsen av utvärdering och uppföljning för att t.ex. säkerställa att regler är ändamålsenligt utformade. Utskottet konstaterar att utredningen om förenklningar för mikroföretag m.m. i sitt slutbetänkande har lämnat flera förslag om en mer systematisk och löpande utvärdering av befintliga regelverk och att det ska göras en fullständig ex-post-facto-utvärdering av regler som anmälts enligt en föreslagen ny funktion med ett anmälningsförfarande som beskrivits i det föregående. Utredningen föreslår vidare att det införs ett krav i förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning (konsekvensutredningsförordningen) på att dessa utredningar ska innehålla en redogörelse för hur och när den regel som föreslås ska utvärderas. Utskottet menar att det kan behövas åtgärder inom detta område men anser inte att riksdagen i detta läge bör rikta några tillkännagivanden till regeringen och därmed föregripa den pågående beredningen av utredningens förslag.

Därmed avstyrks motionsyrkandena.

Övrigt om regelförenklningar för företag

När det gäller övriga övergripande frågor om regelförenkling för företag finns en rad motionsyrkanden där det förordas olika åtgärder för att minska företagens regelbörda. Det handlar t.ex. om önskemål om olika översyner, att regelverk anpassas till de förändringar som den tekniska utvecklingen och digitaliseringen för med sig och att fungerande regellättnader som införts under coronapandemin permanentas.

Med anledning av förslagen som behandlas i detta avsnitt vill utskottet inleda med att understryka betydelsen av att förenkla regler, förkorta handläggningstider och minska de administrativa kostnaderna för företagen för att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag. Förenklingspolitiken är enligt utskottets mening därför en betydelsefull del av näringspolitiken, och det är således angeläget att regelverken är ändamålsenligt utformade och att de tillämpas på ett så enkelt sätt som möjligt utan att rättssäkerheten äventyras.

Utskottet vill i detta sammanhang åter hänvisa till de fem nya mål för förenklingspolitiken som beslutades av regeringen hösten 2021 och som redovisades för riksdagen i regeringens skrivelse En förenklingspolitik för stärkt

konkurrenskraft, tillväxt och innovationsförmåga (skr. 2021/22:3), i vilken arbetet med att följa upp och nå de nya målen för förenklingspolitiken beskrivs. När utskottet behandlade skrivelsen våren 2022 kunde det konstatera att det fanns olika uppfattningar bland utskottets ledamöter om vilka övergripande strategier som bör vara styrande för förenklingsarbetet och vilka åtgärder som bör vidtas inom ramen för detta arbete. Även om det finns olika uppfattningar om vilka åtgärder som krävs kan utskottet konstatera att det finns en samsyn i utskottet om att det behövs fler insatser för att genom regelförenklningar bidra till näringspolitikens mål om att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag. Utskottet vill därför ännu en gång betona vikten av att regeringen följer upp de nya målen och utvärderar de åtgärder som vidtas för att nå målen samt återkommande lämnar en redogörelse till riksdagen med en bedömning av måluppfyllelsen och pågående regelförenklingsarbete. Utskottet noterar i detta avseende att det anges i skrivelsen att regeringen årligen kommer att redogöra för arbetet med förenklingspolitiken, inklusive de fem målen, i budgetpropositionen, och att regeringen i budgetpropositionen för 2023 lämnat en första redogörelse.

När det gäller förslag om att regeringen ska ta lärdom av hur andra länder arbetar med regelförenklningar och kontinuerligt jämföra Sverige med andra länder i syfte att identifiera utvecklingsområden kan utskottet hålla med motionärerna om att en bra måttstock på hur arbetet fortskrider många gånger kan vara att jämföra Sverige med andra länder och ta del av de förslag och rekommendationer som lämnas av t.ex. OECD. Utskottet utgår från att även regeringen delar denna uppfattning och i sitt regelförenklingsarbete beaktar de rekommendationer som OECD har framfört i rapporten Regulatory Policy Outlook. Utskottet vill i detta sammanhang lyfta fram förenklingspolitikens andra mål som riktar in sig på att de kostnader för svenska företag som följer av regler över tid ska minska som andel av BNP, och kostnadsutvecklingen ska vara lägre än i omvärlden, vilket förutsätter internationella jämförelser. Utskottet noterar därtill att utredningen om förenklningar för mikroföretag m.m. i sitt slutbetänkande bl.a. lyfter upp länderjämförelser som en metod i regelförenklingsarbetet.

Som det redogjorts för i det föregående pågår det för närvarande beredningsarbete av ett stort antal förslag som har lämnats av utredningar eller med anledning av myndighetsuppdrag som har bäring på de frågor som motionärerna här lyfter. Utöver utredningen om förenklningar för mikroföretag m.m. kan utredningen om en ny lag om stöd vid korttidsarbete nämnas. Denna har presenterat ett nytt förslag till lag som syftar till ett mer förutsägbart, förenklat och stärkt regelverk. Lagförslaget har remitterats. Även Tillväxtanalys uppföljning och utvärdering av de sammanlagda effekterna på företagen av stöden till näringslivet med anledning av pandemin bereds inom Regeringskansliet. Utskottet anser inte att riksdagen bör föregripa detta arbete, men kommer med intresse att följa den fortsatta beredningsprocessen av förslagen som har lämnats. När det gäller att se över möjligheten att permanenta regellättnader som infördes under pandemin i enlighet med det som förordas av motionärerna

anser utskottet således inte att riksdagen i detta läge ska rikta ett tillkännagivande till regeringen. Inte heller i fråga om solnedgångsklausuler anser utskottet att det finns skäl för riksdagen att förordna någon åtgärd. Med anledning av detta förslag kan utskottet konstatera att riksdagen så sent som förra våren riktade ett förnyat tillkännagivande till regeringen om att den bör pröva att använda solnedgångsklausuler när nya lagar och regler införs. Utskottet noterar vidare att det som regeringen anför i skrivelsen Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022 (skr. 2022/23:75) om vilka eventuella åtgärder som skulle kunna vidtas i t.ex. bestämmelserna om konsekvensutredningar för att förtydliga när och hur olika regler ska utvärderas efter att de beslutats fortfarande övervägs, och att tillkännagivandet inte är att anse som slutbehandlat. Att nu rikta ytterligare ett tillkännagivande om solnedgångsklausuler anser utskottet inte vara meningsfullt.

Utöver detta vill utskottet även lyfta den myndighetsgemensamma portalen Verksam.se där det finns samlad information och e-tjänster som riktar sig till företagare i olika skeden av arbetet med att starta eller driva ett företag som är ett effektivt verktyg i regelförenklingsarbetet. Utskottet välkomnar därför de ökade anslag som har avsatts för att förstärka driften av portalen. I sammanhanget kan även arbetet med att upprätta en gemensam digital ingång inom EU för tillhandahållande av information, förfaranden samt hjälp- och problemlösningstjänster nämnas. Denna ingång syftar till att bl.a. minska den administrativa bördan för privatpersoner och företag när de utövar sin rätt till fri rörlighet och utför ärenden eller bedriver verksamhet över gränserna inom den inre marknaden, något som är positivt även för svenska företag, enligt utskottets mening.

Med hänvisning till det som anförts ovan avstyrks därmed samtliga motionsyrkanden.

Handläggningstider och tillståndprocesser

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om handläggningstider och tillståndprocesser. Utskottet hänvisar bl.a. till pågående insatser och beredning av utredningsförslag.

Jämför reservation 8 (SD) och 9 (C).

Motionerna

Handläggningstider och tillståndprocesser

I kommittémotion 2022/23:928 yrkande 6 förordar Tobias Andersson m.fl. (SD) ett tillkännagivande om att regeringen ska ge myndigheterna i uppdrag att identifiera samt upprätta mål och strategier för de mest kostsamma handläggningstiderna för företag i syfte att skapa rimliga handläggningstider.

Tobias Andersson m.fl. (SD) förordar vidare i kommittémotion 2022/23:943 yrkande 13 ett tillkännagivande om att det ska införas en bortre tidsgräns för tillståndsansökningar, i syfte att undvika att företag fastnar i en administrativ loop där ärendet bollas mellan olika statliga och kommunala myndigheter utan en tydlig bortre tidsgräns.

Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) förordar i kommittémotion 2022/23:1121 yrkande 6 i denna del ett tillkännagivande om att regeringen ska se över möjligheten att påskynda hanteringen av tillstånd. Enligt motionärerna bör det vara en grundregel att ett tillstånd automatiskt beviljas om en tillståndsansökan inte besvaras inom två månader.

I motion 2022/23:1085 av Ida Drougge (M) yrkande 5 föreslås ett tillkännagivande om att självkostnadsprincipen bör få ett ökat genomslag i statliga och kommunala avgifter så att dessa i större utsträckning beräknas på individnivå eller ärendenivå och den enskilde betalar för den tillsyn han eller hon får snarare än ett snittpris. Vidare föreslås i yrkande 7 att regeringen ska se över hur såväl statlig som kommunal och regional tillsyn kan samordnas i större utsträckning än vad som är fallet i dag i syfte att både höja kvaliteten på tillsynen och underlätta för de företag och verksamheter som tillsynen utövas på.

Mikael Larsson (C) förordar i motion 2022/23:222 ett tillkännagivande om att småföretagare som ansöker hos en offentlig myndighet ska få ett beslut inom sex månader eller i annat fall få särskild ekonomisk ersättning.

I motion 2022/23:1637 av Martina Johansson (C) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att myndigheter ska ges i uppdrag att gå igenom samtliga tillstånd som krävs för företag. Vidare föreslår motionären i yrkande 3 att regeringen utreder om det går att ha olika krav på tillstånd för företagen beroende på storlek och hur länge de bedrivit verksamhet. Slutligen bör det enligt vad som anförs i yrkande 4 införas krav på att myndigheter ska hjälpa företagen med råd och stöd i samband med tillståndsansökningar.

Bakgrund och pågående arbete

Förvaltningslagen och åtgärder om handläggningen försenas

Förvaltningslagen (2017:900), förkortad FL, gäller för handläggning av ärenden hos förvaltningsmyndigheterna, om inte annat är reglerat i lag eller förordning (1 och 4 §§ FL). Av 9 § FL framgår att ett ärende ska handläggas så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att rättssäkerheten efterstås. År 2017 infördes en skyldighet i förvaltningslagen för myndigheter att underrätta parten i ett ärende om myndigheten bedömer att avgörandet i ett ärende som har inletts av en enskild part kommer att bli väsentligt försenat. I en sådan underrättelse ska myndigheten redovisa anledningen till förseningen (11 §). Samma år infördes även en bestämmelse om en dröjsmålstan. I 12 § FL anges att om ett ärende som har inletts av en enskild part inte har avgjorts i första instans inom sex månader, får parten skriftligen begära att myndigheten ska avgöra ärendet. Myndigheten ska inom fyra veckor från den dag då en sådan begäran kom in antingen avgöra ärendet eller i ett särskilt beslut avslå

begäran. Ett sådant beslut att avslå en begäran om att ärendet ska avgöras får överklagas till den domstol eller förvaltningsmyndighet som är behörig att pröva ett överklagande av avgörandet i ärendet. Myndighetens prövning är begränsad på så sätt att den får begäras av parten vid ett tillfälle under ärendets handläggning.

Uppdrag till länsstyrelserna

Regeringen gav i september 2021 länsstyrelserna i uppdrag att utvärdera nuvarande samrådsförfarande och utveckla metoder och samverkansformer som främjar en effektiv samrådsprocess enligt miljöbalken med avsikt att påskynda projekt som syftar till minskad miljö- och klimatpåverkan (N2021/02286). Detta bör enligt regeringen leda till att det hållbara företagandet stärks och att näringslivets klimatomställning påskyndas. Vidare gavs Verket för innovationssystem (Vinnova) i uppdrag att stödja länsstyrelserna i uppdragets genomförande för att bidra med kompetens och processledning i myndigheternas arbete med regel- och policyutveckling. Särskilt fokus ska vara samrådsprocesserna med anledning av industriutvecklingen i Norrbottens, Västerbottens och Västra Götalands län. Uppdraget ska slutredovisas senast den 31 december 2023.

Naturvårdsverkets uppdrag

Naturvårdsverket ska enligt regleringsbrevet för 2023 utveckla den vägledning som finns på myndighetens webbplats om miljötillståndsprövning och anmälan (M2022/02369 [delvis], M2021/02246, M2022/02008 m.fl.) Vägledningen ska särskilt omfatta tydliggörande av processens olika steg i olika instanser, vilka aktörer som ingår i prövningen och deras roller samt hur överklagandeprocessen går till. Vägledningen ska också omfatta miljöprövning med gränsöverskridande miljöeffekter och bör kopplas till andra relevanta vägledningar, t.ex. om miljöbedömningar och tillsyn. I genomförandet av uppdraget ska Naturvårdsverket begära in synpunkter från Domstolsverket och länsstyrelserna. Övriga myndigheter och organisationer som berörs ska ges tillfälle att yttra sig. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet senast den 28 februari 2024.

Enligt regleringsbrevet 2023 ska Naturvårdsverket tillsammans med Tillväxtverket även utveckla en vägledning på Verksam.se om reglerna för tillstånd och anmälan enligt miljöbalken och författningar som har meddelats med stöd av miljöbalken. Vägledningen ska vara ett verktyg som underlättar för verksamhetsutövare att avgöra om en planerad verksamhet är tillståndspliktig eller anmälningspliktig och om verksamheten kan antas innebära en betydande miljöpåverkan. Även relevant prövningsmyndighet bör framgå av vägledningen. I genomförandet av uppdraget ska Naturvårdsverket begära in information från Havs- och vattenmyndigheten samt andra berörda myndigheter och organisationer. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet senast den 28 februari 2024.

Därtill ska Naturvårdsverket enligt regleringsbrevet för 2023 ta fram en vägledning om påverkan på fåglar av olika typer av elledningar. Syftet med uppdraget är att möjliggöra snabbare tillståndsprocesser och förenkla tillsynen. Naturvårdsverket ska föra en dialog med Affärsverket svenska kraftnät, Energiföretagen Sverige och andra berörda aktörer i genomförandet av uppdraget för att säkerställa att vägledningen svarar upp mot uppdragets syfte. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet senast den 15 december 2023.

Utredningen om förenklingar för mikroföretag m.m.

Med anledning av de här aktuella motionsyrkandena kan påminnas om några av förslagen i den tidigare nämnda utredningen om förenklingar för mikroföretag m.m. (SOU 2021:60).

Utredningen föreslår bl.a. att regeringen ska skriva in i myndigheters regleringsbrev att de ett givet datum ska ha en handläggnings- och kvalitetsgaranti för sin verksamhet. Myndigheterna ska varje år, i årsredovisningen, rapportera utfallet av de uppsatta garantierna samt vid avvikelser rapportera orsakerna till avvikelserna och en förbättrings- och åtgärdsplan. Förvaltningsmyndigheter på statlig, regional och kommunal nivå ska på sina webbplatser informera om förväntad handläggningstid för sina olika ärendetyper som riktar sig mot företag. Där samverkan mellan myndigheter sker för vissa ärendetyper ska det tas i beaktande. Dessa angivna förväntade handläggningstider ska inte vara nämnvärt längre än de faktiska genomsnittliga handläggningstider som finns inom myndigheten för motsvarande ärendetyper.

Utredningen föreslår även att regeringen ska tillsätta en utredning om hur kommunallagen (2017:725) kan uppdateras och moderniseras så att det förtydligas hur kommunerna ska arbeta med genomförandet av målen för förenklingpolitiken samt med tillämpningen av service- och rådgivningsskyldigheterna enligt 5–11 §§ FL. Utredningen anser vidare att regeringen bör låta utreda hur ett system med efterhandsdebitering av tillsynsavgifter för serverings-tillstånd och för detaljhandel med tobaksvaror skulle kunna utformas närmare. Detsamma gäller för tillståndsavgifter. Utredningen noterar att Tillväxtverket iakttagit att skillnaderna är stora mellan hur kommunerna tar betalt för tillsynen och hur mycket de tar betalt. Utredningen anser därför att det behövs en översyn. Utgångspunkten för översynen bör vara att företagen, och individerna som får betala avgifterna, inte ska behöva betala mer än vad som är direkt nödvändigt. Avgifterna ska inte användas som en metod att generera överskott och därigenom finansiera annan offentlig verksamhet än den specifika motprestation som avgiften avser. Kostnaderna för företagen bör minimeras. Eftersom utredningen inte kunnat utreda tillräckligt vilka konsekvenser det skulle få för det kommunala självstyret anser sig utredningen inte kunna lämna mer konkreta förslag till förenklingar. Utredningen konstaterar också att Tillväxtverket noterat att ett sådant förslag eventuellt skulle kunna leda till ökade kostnader för företagen. Utredningen har inte heller kunnat utreda och bedöma om detta är fallet. Utredningen menar att dessa två utestående frågor är så pass

omfattande att de bör utredas vidare ur ett brett perspektiv som också kan omfatta andra frågor om t.ex. statens avgiftshantering i samband med regelgivning. Utgångspunkterna för en sådan utredning bör vara att företagen, och individerna som får betala avgifterna, inte ska behöva betala mer än vad som är direkt nödvändigt samt principerna om kostnadstäckning, tydlig och specifik motprestation och likhet inför lagen. Utredningen bör även titta på om det kan inrättas ett system där ett företag som beviljas serveringstillstånd i en kommun även kan använda serveringstillståndet i andra kommuner. Som tidigare nämnts har utredningen remissbehandlats och förslagen bereds nu inom Regeringskansliet.

Tillkännagivanden om myndigheternas handläggningstider

Utskottet har i ett tidigare betänkande (bet. 2020/21:NU17) redogjort för tillkännagivanden som riksdagen riktade till regeringen dels våren 2017 om att alla myndigheter som företag kommer i kontakt med ska sätta tydliga tidsgränser för sina handläggningstider (bet. 2016/17:NU12, rskr. 2016/17:192), dels våren 2018 om att regeringen bör bedriva ett fortsatt arbete för att förkorta handläggningstiderna på myndigheter där tydliga handläggningstider utgör en central del samt vidta ytterligare åtgärder för att öka takten i arbetet (bet. 2017/18:NU12, rskr. 2017/18:238). Regeringen redovisade båda tillkännagivandena som slutbehandlade i budgetpropositionen för 2020 (prop. 2019/20:1 utg.omr. 24) och angav bl.a. att den avsåg att fortsätta följa upp aktuella myndigheters arbete med att förkorta handläggningstider och inte uteslöt ytterligare åtgärder. En majoritet i utskottet hade ingen annan uppfattning än regeringen när det gällde att tillkännagivandena var slutbehandlade, men företrädarna för Moderaterna, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna var av en annan uppfattning (yttr. 2019/20:NU7y). Våren 2021 riktade riksdagen ett nytt tillkännagivande till regeringen om kortare handläggningstider (bet. 2020/21:NU30). I detta fall handlar det dock specifikt om handläggningstiderna för stöd vid korttidsarbete som utskottet ansåg behövde förkortas ytterligare. Ett enhälligt utskott anförde bl.a. att regeringen bör överväga både resursförstärkningar och lagändringar, inklusive en tidsgaranti. Utskottet efterfrågade en löpande återkoppling från regeringen till riksdagen om vilka åtgärder regeringen vidtagit för att förkorta handläggningstiderna samt hur handläggningstiderna förkortats över tid. Regeringen anger i skrivelsen 2022/23:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022 bl.a. att medel har tillförts Tillväxtverket genom Extra ändringsbudget för 2021 – Förlängda ersättningar på sjukförsäkringsområdet, stöd till företag, kultur, idrott och civilsamhälle samt andra åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2020/21:208, bet. 2020/21:FiU52, rskr. 2020/21:419). I och med anslagsförstärkningen bedömde regeringen att Tillväxtverket fick nödvändiga finansiella förutsättningar för att förkorta handläggningstiderna i de fall det var möjligt (prop. 2020/21:208 s. 46). Vidare hänvisade regeringen till kommittén som hade i uppdrag att se över stödet vid korttidsarbete (dir. 2021:79). Kommitténs

förslag har remitterats och remisstiden gick ut den 24 mars 2023. Regeringen anger att tillkännagivandet inte är slutbehandlat.

Tillkännagivande om förenklingsuppdrag till fler myndigheter

Våren 2020 tillkännagav riksdagen på förslag av utskottet att regeringen bör överväga att ge fler statliga myndigheter s.k. förenklingsuppdrag för att på så sätt underlätta företagandet i Sverige (bet. 2019/20:NU16, rskr. 2019/20:287). Utskottet konstaterade att regeringen har gett 19 myndigheter i uppdrag att förenkla för de företag som de har kontakter med, och att Tillväxtverket har i uppdrag att följa upp dessa myndigheters arbete. Uppdraget omfattar handläggningstider, hur nöjda företagen är med sina kontakter med myndigheterna och myndigheternas samråd med företagen. Utskottet menade att regeringen bör överväga att ge fler statliga myndigheter ett s.k. förenklingsuppdrag för att på så sätt underlätta företagandet i Sverige. Företrädare för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet reserverade sig mot beslutet om ett tillkännagivande. I budgetpropositionen för 2023 anger regeringen att den under 2021 beslutade om nya mål för förenklingspolitiken som den redovisat för riksdagen i skrivelse 2021/22:3. Två av målen följs upp genom det nya förenklingsuppdrag som regeringen fattade beslut om i september 2022 och som omfattar tio myndigheter. De mål som omfattas av uppdraget är att förvaltningsmyndighetens handläggningstider för ärenden som rör företag ska bli kortare och mer transparenta, den förväntade handläggningstiden ska synliggöras för den sökande i fler ärendekategorier samt förvaltningsmyndighetens bemötande och service till företag ska vara företagsanpassat och väl fungerande. Regeringen framhåller att uppdraget fokuserar på de myndigheter som har flest direkta kontakter med företag och de ärenden som har störst betydelse för företagen. Uppdraget ska delredovisas årligen 2023–2028 och genom en fördjupad analys som innehåller förslag som kan bidra till att uppnå de förenklingspolitiska målen 2024, 2026 och 2028. Den 30 april 2023 ska uppdraget slutredovisas. Mot den bakgrunden ansåg regeringen att tillkännagivandet var slutbehandlat. Utskottet gjorde ingen annan bedömning än regeringen (bet. 2022/23:NU1).

Tillkännagivanden om tillståndsprocesser för gruv- och mineralnäringen

Riksdagen har beslutat om att rikta flera tillkännagivanden till regeringen som riktar in sig på dels att regeringen snarast bör vidta nödvändiga åtgärder för att förenkla och förkorta tillståndsprocesserna för gruv- och mineralnäringen (bet. 2018/19:NU11, rskr. 2018/19:209), dels att regeringen senast den 30 juni 2022 ska återkomma till riksdagen med konkreta förslag på förenklade tillståndsprocesser och kortare handläggningstider för gruv- och mineralnäringen (bet. 2020/21:NU18, rskr. 2020/21:228) och dels om att Natura 2000-tillstånd inte bör vara en förutsättning för bearbetningskoncession (bet. 2020/21:NU16, rskr. 2020/21:257).

När det gäller det första tillkännagivandet om tillståndprocesser anger regeringen i skrivelsen Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022 (skr. 2022/23:75) att regeringen i augusti 2020 beslutade att tillsätta en utredning (miljöprövningsutredningen) som ska se över det nuvarande systemet för miljöprovning och lämna förslag på de ändringar och åtgärder som krävs för att uppnå en modernare och mer effektiv miljöprovning (dir. 2020:86). Regeringen beslutade vidare i juli 2021 om tilläggsdirektiv till utredningen (dir. 2021:57). Miljöprövningsutredningen (M 2020:06) överlämnade sitt betänkande den 14 juni 2022. Betänkandet har remissbehandlats och förslagen bereds nu inom Regeringskansliet.

När det gäller det andra tillkännagivandet om tillståndprocesser och handläggningstider anger regeringen vidare i skrivelsen att utöver miljöprövningsutredningen beslutade regeringen i mars 2021 om kommittédirektiv till en särskild utredare som ska se över provningsprocesser och regelverk i syfte att säkerställa en hållbar försörjning av innovationskritiska metaller och mineral (dir. 2021:16). Tilläggsdirektiv till utredningen en hållbar försörjning av innovationskritiska metaller och mineral (N 2021:01) beslutades den 7 juni 2022. Utredningen överlämnade sitt betänkande En tryggad försörjning av metaller och mineral (SOU 2022:56) den 31 oktober 2022, vilket nu bereds inom Regeringskansliet. Regeringen anger därtill att den även har beslutat att ge Naturvårdsverket, länsstyrelserna och Domstolsverket i uppdrag att se över förutsättningarna för att utveckla en myndighetsgemensam vägledning för miljötillståndsprövningen och miljöbedömningsprocessen, i syfte att möjliggöra en mer enhetlig prövning nationellt och att öka effektiviteten i prövningen. Uppdraget redovisades till regeringen den 21 juni 2022 och bereds inom Regeringskansliet.

Om det tredje tillkännagivandet om Natura 2000-tillstånd vid ansökan om bearbetningskoncession anför regeringen i skrivelsen att regeringen i mars 2021 beslutade om kommittédirektiv till en särskild utredare som skulle se över provningsprocesser och regelverk i syfte att säkerställa en hållbar försörjning av innovationskritiska metaller och mineral. Uppdraget redovisades till Regeringskansliet den 31 oktober 2022. Betänkandet bereds inom Regeringskansliet. Näringsdepartementet gav vidare i maj 2022 en s.k. bokstavsutredare i uppdrag att utreda frågan om prövning av Natura 2000-tillstånd vid ansökan om bearbetningskoncession enligt minerallagen (N2022/01133). Departementspromemorian Natura 2000-tillstånd vid ansökan om bearbetningskoncession enligt minerallagen (Ds 2023:5) överlämnades till regeringen den 28 februari 2023. I promemorian föreslås lagändringar som innebär att prövningen av ett Natura 2000-tillstånd, i de fall ett sådant tillstånd behövs, ska göras i samband med prövningen av en ansökan om tillstånd enligt miljöbalken och inte i samband med prövningen av en ansökan om bearbetningskoncession enligt minerallagen (1991:45). Enligt promemorian är hela omfattningen av gruvprojektet känd i det skedet av processen och de EU-rättsliga kraven på en fullständig, exakt och slutlig prövning av verksamhetens påverkan på livsmiljöer eller arter i ett Natura 2000-område kan tillgodoses fullt ut.

Att prövningen inte längre genomförs i ett tidigare skede av gruvprojektet, i samband med prövningen av en ansökan om bearbetningskoncession, bedöms minska risken för att Natura 2000-prövningen inte motsvarar de krav som anges i EU-domstolens rättspraxis. Departementspromemorian är för närvarande under beredning inom Regeringskansliet.

Utskottets ställningstagande

I ett antal yrkanden föreslås tillkännagivanden om myndigheternas handläggningstider och tillståndprocesser. Bland annat efterfrågas olika insatser för att korta ned handläggningstiderna samt förbättra, effektivisera och påskynda hanteringen av tillstånd och tillsyn. När det gäller olika förslag som rör handläggningstider vill utskottet inledningsvis framhålla att korta handläggningstider är av stor vikt för ett konkurrenskraftigt företagsklimat. Långa handläggningstider kan medföra att investeringar försenas eller inte alls blir av, att nya företag inte startar eller att de väljer en annan etableringsort och att nya arbetstillfällen därmed uteblir. Utskottet vill i detta sammanhang påminna om förenklingspolitikens tredje mål som riktar in sig på att förvaltningsmyndigheters handläggningstider för ärenden som rör företag ska bli kortare och mer transparenta och den förväntade handläggningstiden ska synliggöras för den sökande i fler ärendekategorier. I samband med detta kan utskottet notera att regeringen gett ett förnyat förenklingsuppdrag till ett strategiskt urval av tio myndigheter, som har flest direkta kontakter med företag och som därmed täcker in de ärenden som har störst betydelse för företagen, för att bl.a. följa upp och vidta åtgärder för att nå det tredje målet om handläggningstider. Regeringens fjärde förenklingspolitiska mål handlar vidare om bemötande och service till företagen och att dessa ska vara företagsanpassade och väl fungerande. Som framgår av det föregående omfattar förvaltningslagen bestämmelser om att myndigheten ska se till att kontakterna med enskilda blir smidiga och enkla. Ärenden ska vidare handläggas så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts. Dessutom innehåller lagen sedan 2017 en bestämmelse om dröjsmålstanan. Utskottet kan även notera att utredningen om förenklingar för mikroföretag m.m. har lämnat förslag om att myndigheter bl.a. ska ha en handläggningsgaranti för sin verksamhet.

Utskottet vill påminna om att riksdagen upprepade gånger genom tillkännagivanden har lyft fram vikten av korta handläggningstider. Utskottet vill därför än en gång understryka vikten av att ärenden handläggs så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts, i enlighet med förvaltningslagens bestämmelser.

När det gäller förslag som handlar om myndigheternas tillståndprocesser vill utskottet understryka att moderna och effektiva tillståndprocesser är en viktig fråga för att bibehålla och stärka Sveriges och svenska företags konkurrenskraft. Utskottet noterar att flera utredningar lämnat förslag under det senaste året som på olika sätt berör tillståndprocesser och att de nu bereds inom Regeringskansliet. Exempelvis har utredningen En modern och effektiv

miljöprövning lämnat förslag som syftar till att tillsammans göra prövningsprocesserna snabbare och enklare utan ett försämrat miljöskydd. Även utredningen om förenklingar för mikroföretag m.m. innehåller flera förslag som är relevanta i sammanhanget; bl.a. föreslås att regeringen ska tillsätta en utredning om hur kommunallagen kan uppdateras och moderniseras så att det förtydligas hur kommunerna ska arbeta med genomförandet av målen för förenklingsspolitiken samt med tillämpning av service- och rådgivningsskyldigheter som följer av förvaltningslagens bestämmelser. Även departementspromemorian om Natura 2000-tillstånd vid ansökan om bearbetningskoncession enligt minerallagen innehåller förslag på lagändringar som ska förbättra prövningsprocessen, och den är också under beredning inom Regeringskansliet.

Utskottet kan i detta sammanhang även hänvisa till det flertal myndighetsuppdrag som finns inom området, t.ex. Naturvårdsverkets uppdrag att tillsammans med länsstyrelserna och Domstolsverket ta fram en utvecklad vägledning om miljöprövningar och miljöbedömningar, som syftar till att möjliggöra en mer enhetlig prövning nationellt, öka effektiviteten i prövningen samt öka kunskapen om och förutsägbarheten i processens olika steg.

Avslutningsvis kan utskottet konstatera att det pågår ett arbete med åtgärder för att förbättra handläggningstider och tillståndprocesser för företag, något utskottet kommer att följa med stort intresse. Utskottet ser dock ingen anledning att föregripa dessa processer och anser därför att riksdagen inte bör rikta några tillkännagivanden till regeringen med anledning av de aktuella förslagen.

Därmed avstyrks samtliga motionsyrkanden.

Kontakter mellan företag och myndigheter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden som handlar om företagens uppgiftslämnande och myndigheternas främjandeuppdrag. Utskottet hänvisar till bl.a. pågående arbete.

Jämför reservation 10 (C) och 11 (S).

Motionerna

Företagens uppgiftslämnande

I kommittémotion 2022/23:1122 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 10 framhålls vikten av att förenkla och minimera företagens uppgiftslämnande. Motionärerna anser att företag inte ska behöva lämna samma uppgifter till myndigheter flera gånger och till olika ställen.

Mathias Tegnér m.fl. (S) föreslår i motion 2022/23:2025 yrkande 1 ett tillkännagivande om en väg in för företagare. Motionärerna anser att kraven på

samordning mellan myndigheter bör öka, så att olika myndigheter inte ska begära samma eller snarlika uppgifter mer än en gång.

I motion 2022/23:74 av Ann-Sofie Lifvenhage (M) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen ska införa ett gemensamt system för olika myndigheters inhämtande av uppgifter från företag i syfte att förenkla så att företag bara behöver lämna en och samma uppgift en gång.

Sten Bergheden (M) föreslår i motion 2022/23:1913 yrkande 1 att regelverken ses över så att en myndighet inte ska kunna begära in samma uppgifter som redan finns hos en annan myndighet. Enligt förslaget i yrkande 2 ska regelverken även ses över så att myndigheter i större utsträckning har ett ansvar för att samordna sin uppgiftsinsamling.

Myndigheternas främjandeuppdrag

Mathias Tegnér m.fl. (S) vill i motion 2022/23:2025 yrkande 5 peka på vikten av att beakta behovet av främjandeuppdrag hos myndigheter. Motionärerna menar att uppdragen till myndigheterna bör ha ett tydligare främjandeuppdrag gentemot företag, där kortare handläggningstider och bättre service är några beståndsdelar.

Sten Bergheden (M) lyfter olika förslag om myndigheternas arbete med regelförenklingar. I motion 2022/23:1874 yrkande 1 begär motionären att regeringen ska se över uppdragen i regleringsbrev till myndigheter och verk så att de också har ett tydligt uppdrag att hjälpa företagen att göra rätt. Enligt yrkande 2 bör myndigheter och verk också ha ett tydligt uppdrag att redovisa hur de har arbetat för att ge råd och hjälpa företagen för att underlätta för dem att göra rätt. Vidare förordar motionären i motion 2022/23:1876 yrkande 1 att myndigheter och deras kontrollanter ska ha ett tydligt uppdrag att hjälpa företag med goda förslag och råd. I yrkande 2 förordas att myndigheter ska ha ett tydligt uppdrag att samordna sina kontroller av företagen och deras verksamhet. Därutöver föreslår motionären i motion 2022/23:1914 yrkande 1 att regeringen ska ta fram en tydlig strategi för hur myndigheter och statliga verk kan bli mer företagsvänliga.

Bakgrund och pågående arbete

Utredningen om förenklingar för mikroföretag m.m.

Som utskottet tidigare beskrivit i avsnittet Övergripande frågor om regelförenkling för företag har utredningen om förenklingar för mikroföretag m.m. överlämnat sitt slutbetänkande till regeringen (SOU 2021:60). Några förslag som kan nämnas i detta sammanhang är följande.

Utredningen föreslår bl.a. att myndigheter ska ha en plan för hur de ska arbeta med regelförenkling och regeltillämpning. Utredningens bedömning är att regeringen utöver vad som framgår av t.ex. förvaltningslagen behöver besluta om tillkommande åtgärder för att styra förvaltningsmyndigheterna så att

de lever upp till relevanta principer om god handläggning av ärenden och också arbetar systematiskt mot regeringens mål för förenklingspolitiken. Utredningen föreslår därför att regeringen i utvalda myndigheters regleringsbrev och instruktioner ska skriva in att de varje år ska presentera en plan för hur de ska arbeta med regelförenkling och regeltillämpning. I myndigheternas instruktioner bör en beskrivning av regeringens mål för förenklingspolitiken tas med för att arbetet ska bära över tid. Arbetet ska bedrivas utifrån de företagsgrupper och branscher som har störst behov. Myndigheterna ska varje år, i årsredovisningen, redovisa utfallet av regelförbättringsarbetet och effekten hos enskilda som myndigheten arbetar med. Sammantaget föreslår utredningen följande:

- De utpekade myndigheterna ska ha en plan för hur de ska arbeta strukturerat och behovsdrivet för att förenkla regelverken för mikroföretagen samt för hur de ska uppnå en mer likartad regeltillämpning och återrapportera det till regeringen.
- Myndigheterna ska löpande identifiera regelverk inom sina verksamhetsområden som behöver förenklas, med utgångspunkt i målen för förenklingspolitiken, och utifrån detta årligen återrapportera förenklingsförslag till regeringen.
- De utpekade myndigheterna ska med utgångspunkt i dialog med berörda företag, företagsgrupper, branschorganisationer och andra intressenter bedöma vilka förbättringsinsatser som är mest prioriterade och motiverade i varje enskilt fall.
- De utpekade myndigheterna ska se över och modernisera de regelverk som utgör hinder för att ny teknik ska kunna användas.

Slutbetänkandet har remissbehandlats och bereds tillsammans med remissvaren inom Regeringskansliet.

Förenkling genom digitalisering

Förordningen (2018:1264) om digitalt inhämtande av uppgifter från företag trädde i kraft den 1 oktober 2018 och syftar till att förenkla för företag att starta, driva och avveckla sin verksamhet genom att underlätta deras kontakter med och uppgiftslämnande till myndigheter. De 67 myndigheter som omfattas av förordningen ska så långt det är möjligt använda sådana uppgifter om företag som finns tillgängliga inom statsförvaltningen så att företag inte behöver lämna samma uppgifter flera gånger. Vidare ska myndigheterna när det är lämpligt samordna sitt inhämtande av uppgifter från företag med andra myndigheter så att företagens uppgiftslämnande begränsas.

Tillkännagivande om programmet Serverat

Våren 2020 beslutade riksdagen på förslag av utskottet om ett tillkännagivande till regeringen om att den bör verka för att fler tjänster ansluts till programmet Serverat för att öka anslutningsgraden hos kommunerna (bet. 2019/20:NU16,

rskr. 2019/20:287). Företrädare för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet reserverade sig mot beslutet om ett tillkännagivande. I budgetpropositionen för 2023 framhåller regeringen att det under 2021 utvecklades en ny e-tjänst för ansökan om tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten, och e-tjänsten för anmälan om livsmedel samt guiden och checklistan för biodling uppdaterades. Anslutningskraven till Serverat för kommuner har också förändrats, och regeringen anför att det möjliggör för fler kommuner att ansluta sig till Serverat. I mars 2022 hade antalet kommuner som är anslutna till Serverat ökat till 78 från 71 i maj 2021. Regeringen ansåg att de förändrade anslutningskraven för kommuner till Serverat skapar förutsättningar för fler kommuner att ansluta sig till Serverat. Därmed ansåg regeringen att tillkännagivandet var slutbehandlat. Utskottet gjorde ingen annan bedömning än regeringen (bet. 2022/23:NU1).

Tilkännagivande om ökad digital samverkan mellan myndigheter

Våren 2020 tillkännagav riksdagen på förslag av utskottet att regeringen bör vidta ytterligare åtgärder för att förenkla företagandet och öka den digitala samverkan mellan myndigheter (bet. 2019/20:NU16, rskr. 2019/20:287). Företrädare för Vänsterpartiet reserverade sig mot beslutet om ett tillkännagivande.

Med anledning av tillkännagivandet anför regeringen i skrivelsen Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022 (skr. 2022/23:75) att myndigheterna samarbetar om förenkling för företag bl.a. inom ramen för myndighetssamarbetet Starta och driva företag, där Verksamt.se är en del. Genom budgetpropositionen för 2022 (prop. 2021/22:1 utg.omr. 24) förstärktes finansieringen av Verksamt.se med 15 miljoner kronor. Ett antal myndigheter omfattas av förordningen om digitalt inhämtande av uppgifter från företag. Regeringen anger vidare att de nya målen för förenklingspolitiken utgör grund för överväganden om ett uppdrag rörande uppföljning av förordningen om digitalt inhämtande av uppgifter från företag. Statskontoret slutredovisade i maj 2022 sitt uppdrag att utveckla en metod för uppföljning av det nya förenklingspolitiska målet om digitalisering av företagets kontakter med det offentliga. Vidare gav regeringen den 18 augusti 2022 Statskontoret i uppdrag att följa upp hur långt berörda myndigheter kommit i tillämpningen av förordningen om digitalt inhämtande av uppgifter från företagen (se närmare om Statskontorets uppdrag nedan). Tillkännagivandet är enligt regeringen inte slutbehandlat.

Uppdrag till Statskontoret

Regeringen gav i oktober 2021 Statskontoret i uppdrag att utveckla en metod för uppföljning av det förenklingspolitiska målet om digitalisering av företagets kontakter med det offentliga. Uppdraget redovisades i maj 2022 i Statskontorets rapport Metod för uppföljning av det förenklingspolitiska målet om digitalisering (2022:8). I rapporten lämnar Statskontoret förslag till en metod

för hur regeringen kan följa utvecklingen mot målet om att öka digitaliseringen av företagens kontakter med det offentliga och utveckla sin redovisning till riksdagen. Statskontoret föreslår en kombination av en årlig indikatorbaserad uppföljning och en fördjupad, mindre frekvent uppföljning som syftar till att förbättra regeringens uppföljning av målet på längre sikt. Statskontorets förslag till indikatorer utgår från befintliga uppgifter, men för att resultaten ska vara relevanta för förenklingsmålet behöver de avgränsas till de myndigheter som omfattas av förordningen om digitalt inhämtande av uppgifter från företag. Statskontoret föreslår vidare att regeringen ger Tillväxtverket i uppdrag att årligen följa upp förenklingsmålet om digitalisering, samt att ungefär vart femte år ta fram underlag till en resultatskrivelse som ska komplettera den årliga uppföljningen. Statskontoret föreslår även att regeringen ger relevanta sektorsansvariga myndigheter i uppdrag att utveckla standardiserade och centraliserade lösningar för kommuners digitala tjänster riktade till företag.

Regeringen gav i augusti 2022 Statskontoret i uppdrag att följa upp hur långt berörda myndigheter har kommit i tillämpningen av förordningen om digitalt inhämtande av uppgifter från företag (N2022/01691, N2020/01493 [delvis]). Enligt uppdraget ska Statskontoret kartlägga hur långt samtliga myndigheter som berörs av förordningen om digitalt inhämtande av uppgifter kommit i arbetet med att tillämpa förordningen samt följa upp myndigheternas samordning och samverkan med anledning av förordningen. Vidare ska Statskontoret utifrån kartläggningen och uppföljningen göra en fördjupad beskrivning och analys av hur ett urval av myndigheterna har arbetat med tillämpningen av förordningen. Statskontoret ska sedan föreslå lämpliga åtgärder som regeringen kan vidta för att öka takten i genomförandet av förordningen hos berörda myndigheter samt åtgärder för att förbättra samordningen och samverkan mellan myndigheterna med fokus på uppgiftsinhämtning från företag. Statskontoret ska senast den 30 april 2023 lämna en skriftlig redovisning av uppdraget till Regeringskansliet.

Uppdraget om att följa upp mål om handläggningstider och bemötande och service hos vissa myndigheter

Regeringen beslutade i september 2022 att ge Bolagsverket, Energimarknadsinspektionen, Försäkringskassan, Inspektionen för vård och omsorg, Lantmäteriet, Naturvårdsverket, Statens jordbruksverk, Trafikverket och Transportstyrelsen i uppdrag att följa upp myndigheternas arbete med det förenklingspolitiska målet i enlighet med regeringens skrivelse (skr. 2021/22:3) om kortare och mer transparenta handläggningstider samt bemötande och service (N2022/01751, N2020/01493 [delvis]). Därtill gav regeringen Tillväxtverket i uppdrag att årligen sammanställa, analysera samt redovisa underlaget. Tillväxtverket ska redovisa den sammanfattande rapporten till Regeringskansliet årligen senast den 15 april 2023–2028. En fördjupad redovisning med analys och förslag som kan bidra till att nå de förenklingspolitiska målen ska lämnas

senast den 15 april 2024, 2026 och 2028. Uppdraget ska slutredovisas till Regeringskansliet senast den 30 april 2029.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottets ställningstagande redovisas under följande rubriker:

- Företagens uppgiftslämnande
- Myndigheternas främjandeuppdrag.

Företagens uppgiftslämnande

I flera motioner förordas att regeringen ska förenkla företagens uppgiftslämnande till myndigheter, bl.a. genom att företag bara ska behöva lämna en uppgift en gång till ett ställe. Med anledning av dessa förslag vill utskottet här även påminna om förenklingspolitikens femte mål om att andelen tjänster för företagens kontakter med det offentliga som är digitala och andelen enskilda ärenden som kan hanteras digitalt ska öka i syfte att förenkla företagens uppgiftslämnande och övriga myndighetskontakter med det långsiktiga målet att företagen ska lämna en uppgift en gång och till ett ställe.

Utskottet vill även påminna om förordningen (2018:1264) om digitalt inhämtande av uppgifter från företag. Förordningen omfattar 67 myndigheter och syftar till att underlätta företagens kontakter med och uppgiftslämnande till myndigheter. Av förordningen framgår att myndigheter ska eftersträva att utveckla system för digitalt uppgiftslämnande och att en myndighet så långt det är möjligt ska använda sådana uppgifter om företag som finns tillgängliga inom statsförvaltningen så att företag inte behöver lämna samma uppgifter flera gånger. Utskottet kan även konstatera att regeringen gett Statskontoret i uppdrag att följa upp hur långt berörda myndigheter har kommit i tillämpningen av digitalt inhämtande av uppgifter från företag, med fokus på en kartläggning av hur långt samtliga myndigheter som berörs av förordningen kommit i arbetet med att tillämpa förordningen samt följa upp myndigheternas samordning och samverkan med anledning av förordningen. Statskontoret ska även föreslå lämpliga åtgärder som regeringen kan vidta för att dels öka takten i genomförandet av förordningen hos berörda myndigheter, dels förbättra samordningen och samverkan mellan myndigheterna med fokus på uppgiftsinhämtning från företag. Utskottet kan vidare notera att regeringen i december 2022 beslutade om ett uppdrag till länsstyrelserna att bl.a. redovisa resultat av åtgärder för ett minskat och förenklat uppgiftslämnande i enlighet med förordningen om digitalt inhämtande av uppgifter från företag. Uppdraget upprepadet i regleringsbrevet för 2023 och ska redovisas senast den 25 februari 2024.

Utskottet vill i sammanhanget också erinra om riksdagens tillkännagivanden om dels digital samverkan mellan myndigheter, dels Serverat, eftersom en myndighetsgemensam digital infrastruktur är en viktig del av det fortsatta arbetet med förenklat uppgiftslämnande och myndighetsgemensamma tjänster.

Vidare kan utskottet konstatera att lagen (2022:126) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om en gemensam digital ingång började gälla den 1 april 2022. Den digitala ingången inrättades i december 2020 och fr.o.m. den 12 december 2023 ska alla de förfaranden som omfattas av förordningen finnas tillgängliga via ingången.

Utskottet kan sammanfattningsvis konstatera att det finns ett ramverk av lagar och pågående insatser i den riktning som motionärerna efterfrågar och att det även pågår uppföljning för att se om åtgärderna med syftet att minska företagens börda när det gäller uppgiftslämnande har avsedd effekt.

Utskottet avstyrker därmed samtliga motionsyrkanden.

Myndigheternas främjandeuppdrag

En handfull motioner tar sikte på myndigheternas uppdrag att främja företagande genom olika typer av regelförenklingar. Utskottet kan med anledning av dessa förslag konstatera att statliga myndigheter sedan flera år tillbaka arbetar för att förenkla för företagare med hjälp av digitalisering. Vidare har 19 myndigheter särskilda uppdrag som omfattar handläggningstider, hur nöjda företagen är med sina kontakter med myndigheterna och myndigheternas samråd med företagen med syftet att förenkla för de företag som dessa myndigheter har kontakter med. Myndigheternas arbete inom detta uppdrag följs sedan upp av Tillväxtverket. I detta sammanhang vill utskottet även påminna om förenklingspolitikens tredje och fjärde mål, nämligen att förvaltningsmyndigheters handläggningstider för ärenden som rör företag ska bli kortare och mer transparenta och den förväntade handläggningstiden ska synliggöras för den sökande i fler ärendekategorier respektive att förvaltningsmyndigheters bemötande och service till företag ska vara företagsanpassade och väl fungerande. Här kan utskottet åter hänvisa till det förnyade förenklingsuppdraget till ett urval av tio myndigheter att följa upp myndigheternas arbete med de förenklingspolitiska målen om kortare och mer transparenta handläggningstider och om bemötande och service.

Det kan därtill tilläggas att utredningen om förenklingar för mikroföretag m.m. har lämnat flera förslag på förenklingar av myndigheters tillämpning av regler. Här kan särskilt noteras utredningens bedömning att regeringen behöver besluta om tillkommande åtgärder för att styra förvaltningsmyndigheterna så att de lever upp till relevanta principer om god handläggning av ärenden och också arbetar systematiskt mot regeringens mål för förenklingspolitiken. Utredningen föreslår därför att regeringen i utvalda myndigheters regleringsbrev och instruktioner ska skriva in att de varje år ska presentera en plan för hur de ska arbeta med regelförenkling och regeltillämpning. Som tidigare nämnts är utredningen under beredning inom Regeringskansliet. Utskottet ser sammantaget därmed inte något behov för riksdagen att rikta ännu ett tillkännagivande till regeringen i linje med det som förordas i motionerna.

Därmed avstyrks samtliga motionsyrkanden.

Genomförande av EU-lagstiftning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om genomförande på miniminivå och övrigt om genomförande av EU-lagstiftning. Utskottet hänvisar främst till regeringens pågående beredning av såväl utredningsförslag som ett tidigare tillkännagivande.

Jämför reservation 12 (SD), 13 (C) och 14 (SD).

Motionerna

Genomförande på miniminivå

Tobias Andersson m.fl. (SD) förordar i kommittémotion 2022/23:950 yrkande 8 ett tillkännagivande om att regeringen ska utnyttja relevanta undantag och inte överimplementera EU-regelverk som verkar hämmande för Sveriges industriella utveckling.

I kommittémotion 2022/23:1122 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 13 anförs att Sverige bör övergå till direktimplementering av EU-direktiv med EU:s miniminivå som standard.

Övrigt om genomförande av EU-lagstiftning

I kommittémotion 2022/23:928 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 4 förordas ett tillkännagivande om att förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning ska reformeras. Enligt förslaget bör förordningen inskräpas så att det ställs krav på att regelgivaren ska beskriva effekterna av när svenska regler föreslås gå utöver vad som krävs av EU:s lagstiftning. Motionärerna lämnar ett snarlikt förslag även i yrkande 7 i kommittémotion 2022/23:950 (SD).

Vidare begärs i kommittémotion 2022/23:928 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 7 ett tillkännagivande om att inrättandet av ett implementeringsråd eller motsvarande ska utredas.

Mathias Tegnér m.fl. (S) anser i motion 2022/23:2025 yrkande 4 att det behövs en översyn av hur genomförandet av EU-regler kan förbättras i ljuset av svensk konkurrenskraft, då det enligt motionärerna ofta visat sig att den totala regelbördan inom en sektor i stor utsträckning beror på EU-reglering eller olika typer av myndighetsbeslut.

Bakgrund och pågående arbete

Tillkännagivande om genomförande av EU-lagstiftning

Våren 2019 tillkännagav riksdagen för regeringen att den bör verka för att EU-direktiv genomförs i nationell rätt på ett sätt som inte missgynnar företagets konkurrenskraft (bet. 2018/19:NU7, rskr. 2018/19:166). Utskottet anförde att

utgångspunkten bör vara att EU-direktiv ska införas på miniminivå i nationell lagstiftning och att effekterna för företag ska redovisas tydligt när det finns skäl att överskrida denna miniminivå. Företrädare för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet reserverade sig mot beslutet om ett tillkännagivande. I skrivelsen Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022 (skr. 2022/23:75) anför regeringen bl.a. att det i budgetpropositionen för 2020 (prop. 2019/20:1 utg.omr. 24 avsnitt 3.7 s. 56 f.) anfördes att regeringen kommer att arbeta vidare med frågor om genomförandet av EU-rätt i nationell rätt på ett sätt som skyddar svenska företags konkurrenskraft. Regeringen beslutade om och redovisade nya mål för förenklingspolitiken i skrivelsen En förenklingspolitik för stärkt konkurrenskraft, tillväxt och innovationsförmåga (skr. 2021/22:3) som överlämnades till riksdagen den 21 september 2021. En av utgångspunkterna för de mål som har beslutats är att stärka svensk konkurrenskraft, och regeringen har angett att den ska verka för att genomföra EU-rätt i nationell rätt på ett sätt som skyddar företagets konkurrenskraft. Vidare hänvisas till budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1 utg.omr. 24 avsnitt 3.6 s. 46) där regeringen anför att EU-reglering behöver genomföras så att svenska företags konkurrenskraft bibehålls samt att regelbördan och administrationen för företagen minskar, eller åtminstone inte ökar. Genomförande i svensk rätt över miniminivån i EU-regleringen ska undvikas, eller motiveras när det bedöms nödvändigt för att uppfylla nationella svenska mål. Vidare redovisade regeringen i budgetpropositionen för 2023 (Finansplanen avsnitt 1.4 s. 21) sin avsikt att inrätta ett implementeringsråd med målet att minska regelbördan för företag. Regeringen anför att punkten inte är slutbehandlad.

Regeringskansliets riktlinjer för genomförande av unionsrättsakter

Av Regeringskansliets riktlinjer för genomförande av unionsrättsakter framgår bl.a. att det är av största vikt att en analys av eventuella åtgärder som går utöver direktivets krav – överimplementering – görs ur såväl ett förenklingsperspektiv som en EU-rättslig synvinkel.

Förenklingsarbetet på EU-nivå

I budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1 utg.omr. 24) konstaterar regeringen att kommissionen under 2021 och 2022 introducerat ett nytt förenklingsinitiativ om att den avser att tillämpa principen ”en in, en ut” för regelgivning på EU nivå. I meddelandet Bättre lagstiftning – Samarbete för att skapa bättre lagar anger kommissionen att den ska försöka kompensera bördorna som läggs på medborgare och företag i ett lagstiftningsärende med lättnader i andra lagstiftningsförslag inom samma politikområden. Kommissionen avser att genomföra en första utvärdering av detta arbete under 2023.

Utredningen om förenklingar för mikroföretag m.m.

Den tidigare nämnda utredningen om förenklingar för mikroföretag m.m. föreslår bl.a. i sitt slutbetänkande (SOU 2021:60) att regeringen ska fatta de beslut

som behövs för att helt tillmötesgå riksdagens tillkännagivande om att verka för att EU-direktiv genomförs i nationell rätt på ett sätt som inte missgynnar svenska företags konkurrenskraft. Utgångspunkten bör vara att EU-rätt ska genomföras på den miniminivå som framgår av EU-rätten. Enligt utredningen är ett första helt nödvändigt steg för att undvika överimplementering och omotiverade regelbördor att det tydligt behöver analyseras och anges vad Sverige faktiskt är tvunget att göra i fråga om EU-lagstiftning och vad som skulle utgöra överimplementering som går utöver kraven. Utredningen noterar att det av 6 § konsekvensutredningsförordningen framgår att regelgivaren ska genomföra en bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU. Liknande ambitioner uttrycks också i vissa riktlinjer för Regeringskansliets arbete. Utredningens bedömning är emellertid att det är mycket oklart hur ofta en sådan analys faktiskt genomförs eller redovisas i samband med att regeringen eller myndigheterna fattar beslut, eller lämnar förslag till beslut, om inkorporering av EU-rätt i nationell rätt. Utredningens bedömning är att det sannolikt är sällan och att regeringen därför behöver fatta de beslut som behövs för att styra verksamheten så att det krav som framgår av förordningen faktiskt följs. Andra steg som utredningen bedömer som nödvändiga för att genomföra intentionerna i riksdagens tillkännagivande är att

1. ha som utgångspunkt att EU-direktiv ska genomföras på miniminivå och att de ska genomföras med mer långtgående krav endast i undantagsfall
2. det i de undantagsfall där ett mer långtgående genomförande beslutas måste motiveras tydligt varför detta skulle vara motiverat och om det kan vara motiverat att göra en annan proportionalitetsbedömning än vad som skett på EU-nivå
3. det i sådana fall alltid bör analyseras vilka konsekvenserna blir för de svenska företag som förväntas följa regeln, vad gäller deras tillväxt, konkurrenskraft och innovationsförmåga.

Om dessa tre rekvisit inte uppfylls i beslutsunderlaget bör beslut som innebär överimplementering inte kunna fattas. Utredningen noterar att det finns flera konkreta steg som kan tas för att motsvara denna process, bl.a. hämtade från exempel från Danmark. Exempelvis kan jämförelser göras med grannländer för att avgöra om det går att åstadkomma ett mindre långtgående genomförande av en given regel. Utredningen föreslår också att det ska upprättas ett konsultationsforum där beslutsfattarna i fråga ska samråda med företrädare för de företag som förväntas följa reglerna för att få del av information om hur reglerna skulle påverka deras verksamhet. Denna information kan t.ex. bestå i jämförelser med andra länder. Vid utformandet av reglerna kan också olika kriterier tillämpas, såsom att utgångspunkten tydligt bör vara att den nationella regeln ska utformas så att den inte utgör någon konkurrensnackdel, att möjligheter till undantag i regeln systematiskt bör identifieras och utnyttjas, att regeln bör genomföras på annat sätt än genom offentligt beslutade lagar, och att förordningar och föreskrifter där så är möjligt och reglernas ikraftträdande kan

läggas vid senare tidpunkter, utefter vad som är möjligt utifrån EU-rätten. Utredningen ser positivt på alla dessa förslag och föreslår att regeringen använder dem som utgångspunkt i det fortsatta arbetet med riksdagens tillkännagivande. Utredningen framhåller också vikten av att Sveriges regering tydligt vägleds av och för fram förenklingsperspektivet i förhandlingarna. För att säkra bra utfall behöver normalt de beslut som fattas grundas på bra konsekvensutredningar. För att förstärka förenklingsarbetet i dessa aspekter föreslår utredningen att Regeringskansliet närmare utarbetar de författningsändringar som är nödvändiga för att ge Regelrådet i uppgift att löpande granska konsekvensutredningar från EU utan särskild begäran. Regelrådet bör vidare ges i uppgift att organisera ett konsultationsforum där rådet kan begära information från berörda aktörer, framför allt företag och näringsliv, om vilka regler som behöver utvärderas och bästa sättet att inte överimplementera EU-rätt.

Svar på skriftlig fråga om utformningen av ett implementeringsråd

Statsrådet Ebba Busch besvarade i mars 2022 en skriftlig fråga (fr. 2022/23:407) av Tobias Andersson (SD) om utformningen av ett implementeringsråd.

Statsrådet anförde i sitt svar att EU:s regleringar behöver genomföras så att svenska företags konkurrenskraft bibehålls samt att regelbördan och administrationen för företagen minskar, eller åtminstone inte ökar. Genomförande i svensk rätt över miniminivån i EU-regleringen ska undvikas, eller motiveras när det bedöms nödvändigt för att uppfylla nationella svenska mål. Sverige behöver förbättra sin konkurrenskraft och minska regelbördan. Vidare anförde statsrådet att detta var anledningen till att regeringen i budgetpropositionen för 2023 aviserade att ett implementeringsråd ska inrättas med målet att minska regelbördan för företag, och att frågorna om utformning och mandat för implementeringsrådet för närvarande bereds inom Regeringskansliet.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottet redovisar sitt ställningstagande under följande rubriker:

- Genomförande på miniminivå
- Övrigt om genomförande av EU-lagstiftning.

Genomförande på miniminivå

Åtgärder för att undvika överimplementering av EU:s regelverk i Sverige genom att utveckla en norm om att EU-direktiv genomförs på miniminivå förordas i ett par motioner. Utskottet instämmer i motionärernas syn att nya bestämmelser inte ska införas i svensk rätt om det inte finns skäl för det eftersom sättet på vilket direktiven som antagits på EU-nivå genomförs i nationell lag-

stiftning påverkar Sverige och de svenska företagen. Enligt utskottets uppfattning ska regler vara ändamålsenliga och medföra så begränsad administration som möjligt för att svenska företags konkurrensvillkor inte ska avvika från de som gäller för övriga företag i EU. Utskottet kan konstatera att riksdagen våren 2019 tillkännagav för regeringen att den bör verka för att EU-direktiv genomförs i nationell rätt på ett sätt som inte missgynnar företagets konkurrenskraft. Utskottet noterar med anledning av denna fråga att regeringen i budgetpropositionen för 2023 anför att EU-regler behöver genomföras på ett sådant sätt att de svenska företagens konkurrenskraft bibehålls, och regelbördan och administrationen för företagen minskar, eller åtminstone inte ökar. Enligt regeringen ska man undvika genomförande över den miniminivå som krävs i EU-regleringen, eller motiveras om det bedöms vara nödvändigt för att uppfylla nationella svenska mål. Utskottet noterar vidare att regeringen bereder frågan om att inrätta ett implementeringsråd som ska arbeta med att minska regelbördan för företag. Därtill kan utskottet konstatera att utredningen om förenklingar för mikroföretag m.m. föreslår att regeringen ska fatta de beslut som behövs för att helt tillmötesgå riksdagens tillkännagivande, bl.a. med utgångspunkten att EU-rätt ska genomföras på den mininivå som framgår av EU-rätten. Utskottet ser mot bakgrund av det anförda inget behov av att rikta ytterligare tillkännagivanden till regeringen i enlighet med motionärernas förslag.

Därmed avstyrks motionsyrkandena.

Övrigt om genomförande av EU-lagstiftning

I några motioner föreslås åtgärder för att förbättra genomförandet av EU-lagstiftning i svenska regelverk. När det gäller föreslaget att ändra förordningen om konsekvensutredning vid regelgivning så att det tydligt ställs krav på att regelgivaren när det föreslås regler som går utöver vad som krävs av EU-lagstiftning ska beskriva effekterna av de svenska reglerna vill utskottet anför följande. Enligt den nuvarande lydelsen ska regelgivaren bedöma om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU. Enligt den bedömning som utredningen om förenklingar för mikroföretag m.m. gör är det oklart hur ofta den här typen av analys faktiskt genomförs eller redovisas, men det sker sannolikt sällan. Utredningen menar därför att regeringen behöver fatta de beslut som behövs för att styra verksamheten så att det krav som framgår av förordningen faktiskt följs. Utskottet noterar även att regeringen i budgetpropositionen för 2023 anger att den ska verka för att genomföra EU-rätt i nationell rätt på ett sätt som skyddar företagets konkurrenskraft.

Sammanfattningsvis menar utskottet att det som anförts ovan är i linje med det som motionärerna efterfrågar. Utskottet anser därför inte att det finns skäl för riksdagen att rikta ett tillkännagivande till regeringen i detta läge.

Därmed avstyrks motionsyrkandena.

Regelrådet och konsekvensutredningar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om Regelrådets organisation, Regelrådets uppgifter och olika förslag om konsekvensutredningar. Utskottet hänvisar främst till pågående insatser och beredning av utredningsförslag.

Jämför reservation 15 (SD), 16 (C), 17 (SD), 18 (SD) och 19 (C).

Motionerna

Regelrådets organisation

I kommittémotion 2022/23:928 yrkande 1 föreslår Tobias Andersson m.fl. (SD) ett tillkännagivande om att Regelrådet ska förstärkas och flytta från Tillväxtverket till Statsrådsberedningen.

Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) förordar i kommittémotion 2022/23:1122 yrkande 2 ett tillkännagivande om att regeringen ska se över om Regelrådet ska bli en egen myndighet med mandat att komma in tidigare i lagstiftningsprocessen och ges ett utökat uppdrag att följa upp både de avgifter som företagen åläggs för olika typer av tillstånd och handläggningstider hos myndigheter.

I motion 2022/23:1085 av Ida Drougge (M) yrkande 3 förordas ett tillkännagivande om att regeringen ska låta utvärdera och stärka Regelrådet och det regelförenklande arbete som bedrivs av regeringen och myndigheterna.

Regelrådets uppgifter

Tobias Andersson m.fl. (SD) föreslår i kommittémotion 2022/23:928 yrkande 3 att det införs en stoppfunktion för regler med bristfällig konsekvensutredning som innebär att Regelrådet har en möjlighet att under en viss tid stoppa införandet av en ny regel. Först efter att Regelrådet anser att konsekvensutredningen uppfyller kraven enligt konsekvensutredningsförordningen bör förslaget gå vidare i processen.

I motion 2022/23:325 av Markus Wiechel m.fl. (SD) förordas i yrkande 1 att Regelrådet får ett breddat mandat. Motionärerna föreslår bl.a. att Regelrådets yttranden ska beakta samtliga konsekvenser av regelgivning för företag och inte enbart företagens administrativa kostnader.

Mathias Tegnérm. fl. (S) anför i motion 2022/23:2025 att välgrundade konsekvensanalyser och tydligare näringspolitiska perspektiv är grundläggande för ändamålsenliga regleringar. Enligt motionärerna behöver arbetet förbättras på båda dessa områden, varför de anser att Regelrådets uppgifter behöver ses över, något som framförs i yrkande 7.

Konsekvensutredningar

I kommittémotion 2022/23:928 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 5 förordas ett tillkännagivande om att proportionalitetsprincipen tydligare ska vara vägledande vid konsekvensanalyser.

Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) efterfrågar i kommittémotion 2022/23:1122 yrkande 8 en översyn av systemet med ett regelverk för konsekvensbeskrivningar som infördes 2008.

I motion 2022/23:2025 av Mathias Tegnér m.fl. (S) yrkande 6 vill motionärerna att behovet av konsekvensutredningar beaktas. Enligt motionärerna är konsekvensanalyserna nu för tiden ofta gjorda pliktskyldigt och i ett sent läge, varför de anser att konsekvensanalyserna vid lagstiftning behöver förbättras och instruktionerna förtydligas.

Ida Drougge (M) föreslår i motion 2022/23:1085 yrkande 4 ett tillkännagivande om en oberoende översyn av konsekvensutredningsförfordningen och hela processen med konsekvensutredningar.

Bakgrund och pågående arbete

Regelrådet

Regelrådet är inordnat i Tillväxtverket som ett särskilt beslutsorgan. Rådets huvuduppgift är att granska de konsekvensutredningar som svenska regelgivare är skyldiga att göra. Rådets granskning görs utifrån de krav som ställs i konsekvensutredningsförfordningen (se vidare nedan).

Regelrådet anger i sin årsredovisning för 2022 att av de 172 ärenden som Regelrådet under året har yttrat sig över har 116 innehållit en konsekvensutredning som sammantaget har bedömts uppfylla kraven i 6 och 7 §§ konsekvensutredningsförfordningen, vilket motsvarar en andel på 67 procent. Resultatet är en förbättring i jämförelse med 2021 då 58 procent av konsekvensutredningarna ansågs uppfylla kraven.

Tillväxtverket ska årligen redovisa förslag och genomförda åtgärder för att konsekvensutredningarnas kvalitet ska höjas. I arbetet ska Tillväxtverket bl.a. ta med sig slutsatser från Regelrådets arbete och erfarenheter från arbetet med konsekvensutredningar på EU-nivå och inom OECD. Tillväxtverket har även i uppgift att arbeta med metodutveckling samt erbjuda rådgivning och utbildning till myndigheter, kommittéer och Regeringskansliet i samband med konsekvensutredningar vid regelgivning. Tillväxtverket har bl.a. tagit fram en digital handledning för konsekvensutredning, som täcker in samtliga delar i förfordningen om konsekvensutredning vid regelgivning.

Regelrådets granskning av konsekvensutredningar som upprättats på EU-nivå

Regelrådet genomförde under åren 2017–2018 en uppföljning av uppdraget att granska konsekvensutredningar upprättade på EU-nivå. Med anledning av

uppföljningen lämnade Regelrådet tillsammans med Tillväxtverket i november 2019 in en hemställan till regeringen med förslag på en ändrad hantering av Regelrådets granskning av konsekvensutredningar som upprättats på EU-nivå. Regelrådet har mot bakgrund av vad som framkom vid uppföljningen bedömt att uppdraget att granska konsekvensutredningar upprättade på EU-nivå inte är utformat på ett sätt som medför maximal nytta för regelgivarna, samtidigt som granskningen har krävt mycket resurser. Med anledning av detta, och i avvaktan på ett reviderat uppdrag, har samtliga konsekvensutredningar upprättade på EU-nivå under perioden 2019 – hösten 2021 besvarats med kanslisvar av resursskäl. Av Regelrådets årsrapport för 2022 framgår att det under året inkom 15 remisser med förslag till konsekvensutredning upprättad på EU-nivå. Av dessa besvarades 4 med kanslisvar och 11 med ett förenklat yttrande.

Regelrådet anger vidare i årsredovisningen att rådet har reviderat sin granskningsrutin för konsekvensutredningar upprättade på EU-nivå och att dessa numera granskas mer översiktligt i jämförelse med vad som gjordes tidigare. Ett fokus i granskningen är om en svensk kompletterande konsekvensutredning bör upprättas i detta skede av processen, för att närmare beskriva effekterna för svenska företag. Regelrådet uppger att det generellt kan sägas att rådets utgångspunkt är att effekterna för svenska företag behöver beskrivas. Regelrådets rekommendation är därför vanligen att en kompletterande svensk konsekvensutredning bör upprättas, och företrädesvis i ett så tidigt skede i processen som möjligt. Vid behov kan då konsekvensutredningen revideras under förhandlingarnas gång. Enligt Regelrådet fungerar då konsekvensutredningen också som ett stöd i förhandlingsarbetet, och kan även underlätta samsrådsprocessen. Med ett sådant arbetssätt kan den tidigt upprättade konsekvensutredningen ligga till grund för den slutliga konsekvensutredningen, som upprättas i arbetet med det nationella genomförandet av EU-rättsakten.

Regelrådet anser även fortfarande att det behövs ett mer lämpligt system för det nationella arbetet med konsekvensutredning vid förslag från EU, vilket även innefattar när Regelrådet ska komma in i processen.

Konsekvensutredningsförordningen

Enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning (konsekvensutredningsförordningen) ska konsekvensutredningarna innehålla en bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver Sveriges skyldighet gentemot EU. Vidare anges i förordningen att konsekvensutredningen ska innehålla bl.a. vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen, vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader och om den får effekter av betydelse för företagen. Innan en myndighet beslutar om en reglering ska myndigheten därför enligt förordningen utreda regleringarnas kostnadsmässiga och andra konsekvenser och dokumentera utredningen i en konsekvensutredning. Om den föreslagna regleringen kan få effekter för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i

övrigt ska konsekvensutredningen innehålla en beskrivning av bl.a. vilka administrativa kostnader och andra kostnader regeln kan medföra för företagen, hur regeln kan påverka konkurrensförhållandena för företagen samt hur företagen kan påverkas i andra avseenden. Regelrådet granskar i vilken utsträckning konsekvensutredningarna motsvarar de krav som framgår av konsekvensutredningsförordningen.

Bättre konsekvensutredningar

Regeringen presenterade i augusti 2022 promemorian Bättre konsekvensutredningar (Ds 2022:22). Promemorian innehåller förslag om en ny förordning om konsekvensutredning (konsekvensförordningen) där bestämmelser om konsekvensutredningar samlas. Konsekvensförordningen föreslås, i likhet med nu gällande regler, ställa upp krav på att en konsekvensutredning ska redovisas när statliga förvaltningsmyndigheter under regeringen beslutar om föreskrifter eller allmänna råd.

Konsekvensförordningen föreslås dessutom ställa upp ett nytt krav på redovisning av en konsekvensutredning när de myndigheter som omfattas av förordningen lämnar in förslag till regeringen eller Regeringskansliet om att regeringen ska besluta om eller föreslå nya eller ändrade regler. Kravet innebär att konsekvensutredningar ska tas fram tidigare i regelgivnings- och beslutsprocesser än i dag, när förutsättningarna att göra strategiska val är som störst, vilket stärker förutsättningarna för att utforma ändamålsenliga åtgärder. Konsekvensförordningen föreslås även innehålla krav på kommittéer och särskilda utredare att, i enlighet med nu gällande regler, redovisa en konsekvensutredning för förslag som lämnas i ett betänkande. Konsekvensförordningen innehåller nya och förtydligade krav på vad konsekvensutredningar ska innehålla. De nya kraven och förtydligandena syftar bl.a. till att säkerställa att konsekvensutredningar påbörjas tidigt och att de blir en integrerad del i processen med att ta fram förslag. Genom den nya regleringen uppställs vidare krav på att utvärdering och uppföljning ska planeras redan när en åtgärd utformas. Det blir även tydligare att storleken på en konsekvensutredning ska stå i proportion till förslaget eller beslutets omfattning och effekter. Det tydliggörs också att konsekvensutredningar ska utgå från ett helhetsperspektiv, där konsekvenser för samhällets aktörer beskrivs och beräknas.

I promemorian föreslås också att Ekonomistyrningsverket (ESV) får i uppgift att koordinera metodutveckling, vägledning och utbildning när det gäller konsekvensutredningar. Därtill föreslås att ESV ska ge särskilt uppsökande stöd till kommittéer och särskilda utredare i deras arbete med konsekvensutredningar.

Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2024. Promemorian remitterades den 30 augusti 2022 till ett stort antal remissinstanser. Svarstiden gick ut den 2 januari 2023. Promemorian och remissvaren bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Ökade medel för Regelrådets arbete

I budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1 utg.omr. 24) föreslog regeringen att Regelrådets arbete med att granska konsekvensutredningar av förslag som kan få effekter av betydelse för företag skulle stärkas. Regeringen föreslog därför att anslaget 1:4 Tillväxtverket för 2023 skulle ökas med 5 miljoner kronor. Riksdagen tillstyrkte regeringens förslag (bet. 2022/23:NU1).

Utredningen om förenklingar för mikroföretag m.m.

Utredningen om förenklingar för mikroföretag m.m. lämnar i sitt slutbetänkande (SOU 2021:60) ett antal förslag som rör Regelrådet och konsekvensutredningar. Utredningen föreslår att Regelrådets mandat och resurser stärks för att uppnå förbättringar av det befintliga systemet för ex-ante-utvärdering vid regelgivning, bl.a. genom att

- Regelrådets mandat och resurser stärks
- Regelrådet ges återremitteringsrätt i konsekvensutredningsförordningen
- 5 § konsekvensutredningsförordningen stryks eller omformuleras.

Utredningen föreslår att Regeringskansliet utreder de närmare formerna för en återremitteringsrätt. Genom en återremitteringsrätt skulle det säkras att förslag till regelgivning ska omfatta en konsekvensutredning av acceptabel kvalitet innan regeln kan beslutas. Enligt utredningen bör inte regler beslutas om det inte finns ett tillräckligt beredningsunderlag som tydligt redogör för olika alternativ och för vilka konsekvenser den föreslagna regleringen förväntas medföra. I de fall som Regelrådet granskar en konsekvensutredning och bedömer att den inte motsvarar kraven i den styrande förordningen så bör de relevanta beslutsfattarna inte kunna gå vidare i beredningen av beslut om förslaget, för när ett nytt förslag har utarbetats som innehåller en konsekvensutredning som håller sådan kvalitet att den bedöms vara acceptabel av Regelrådet. Utredningen föreslår därför att Regeringskansliet utreder de närmare formerna för den så kallade återremitteringsrätten, och beslutar om en sådan återremitteringsrätt.

Enligt utredningen behöver det även förtydligas att konsekvensutredningsförordningen omfattar förslag till regelgivning som kommer från Regeringskansliet, så att det säkras att de många viktiga förslag till regelgivning som har sitt ursprung inom Regeringskansliet åtföljs av en godtagbar konsekvensutredning.

En regelgivande myndighet kan enligt 5 § i förordningen bedöma att det saknas skäl till att genomföra en konsekvensutredning inför beslut om föreskrifter eller allmänna råd. Det innebär att Regelrådet inte ges möjlighet att kvalitetssäkra utformningen av föreskrifter eller allmänna råd eftersom det inte finns några konsekvensanalyser att granska. Utredningen bedömer att när en regel medför konsekvenser bör dessa analyseras i en konsekvensutredning.

Utredningen föreslår därför att Regeringskansliet även närmare utreder hur förordningen kan utformas i enlighet med detta och fattar beslut för att säkra

att alla beslut om regelgivning åtföljs av en konsekvensutredning. Utredningen föreslår vidare att Regelrådets arbete ska vägledas av en proportionalitetsprincip. En tumregel som är ekonomiskt försvarbar är att inte mer resurser än vad som är motiverat ska tas i anspråk, utifrån omfattningen på regleringen eller problemet som ska åtgärdas. De problem som har störst betydelse bör också ha en mer omfattande konsekvensanalys. Som ett exempel anger utredningen att arbetet med att skriva lagstiftning kan förutsätta mer omfattande analyser än när myndigheter tar fram allmänna råd.

När det gäller konsekvensutredningar föreslår utredningen att tillämpningen av 6 och 7 §§ konsekvensutredningsförordningen skärps och utvecklas så långt som möjligt till fullödiga samhällsekonomiska konsekvensanalyser. Konsekvensanalyserna föreslås vidare innehålla

- en redogörelse för samrådsförfarande
- en redogörelse för påverkan på innovationsförmåga och möjligheterna att testa bestämmelserna i fråga genom att tillämpa s.k. regulatoriska sandlådor
- en redogörelse för hur och när regeln i fråga bör utvärderas.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottets ställningstagande redovisas under följande rubriker:

- Regelrådets organisation
- Regelrådets uppgifter
- Konsekvensutredningar.

Regelrådets organisation

Åtgärder för att förändra Regelrådets organisatoriska placering med syftet att stärka rådet förordas i några motioner. Utskottet kan inledningsvis konstatera att Regelrådet i dag fungerar som ett särskilt beslutsorgan som är inordnat i Tillväxtverkets organisation. Regelrådet har enligt utskottet en viktig roll som remissinstans och dess uppdrag är att granska kvaliteten i de konsekvensutredningar som regelgivarna upprättar i enlighet med konsekvensutredningsförordningen. Utskottet konstaterar att utredningen om förenklingar för mikroföretag m.m. har lämnat flera förslag som berör Regelrådet, bl.a. att rådets mandat och resurser ska stärkas. Utskottet noterar även att Regelrådet har fått öka medel med 5 miljoner kronor för 2023, en förstärkning som enligt budgetpropositionen för 2023 ska fortsätta även följande år. Utskottet utesluter inte att det kan behövas ytterligare åtgärder för att stärka Regelrådet men anser inte att riksdagen i nuläget bör rikta några tillkännagivanden till regeringen i enlighet med det som förordas i motionerna.

Därmed avstyrks motionsyrkandena.

Regelrådets uppgifter

Tillkännagivanden om Regelrådets uppgifter förordas i några motioner. Även i detta sammanhang noterar utskottet flera förslag om Regelrådet som presenteras i utredningen om förenklingar för mikroföretag m.m., exempelvis att Regelrådet ska ges återremitteringsrätt och att Regeringskansliet närmare ska utreda formerna för en sådan. Återremitteringsrätten skulle kunna innebära att förslag till regelgivning måste omfatta en konsekvensutredning av acceptabel kvalitet innan regeln kan beslutas. Vidare noterar utskottet utredningens förslag om att Regeringskansliet även bör utreda hur konsekvensutredningsförordningen kan utformas i enlighet med utredningens bedömning att när en regel medför konsekvenser bör dessa analyseras i en konsekvensutredning, och att regeringen även fattar de beslut som behövs för att säkra att alla beslut om regelgivning åtföljs av en konsekvensutredning. Utskottet bedömer att utredningens förslag ligger i linje med det som motionärerna föreslår och ser därför ingen anledning för riksdagen att föregripa det pågående beredningsarbetet.

Därmed avstyrks motionsyrkandena.

Konsekvensutredningar

Några motioner berör olika åtgärder för att förbättra konsekvensutredningarna. Bland annat förordas att regeringen ser över konsekvensutredningsförordningen och hela processen med konsekvensutredningsarbetet i Sverige och att proportionalitetsprincipen tydligare ska vara vägledande vid konsekvensanalyser.

Utskottet delar motionärernas uppfattning om konsekvensutredningarnas betydelse, vikten av att de håller en god kvalitet och att regelgivare följer konsekvensutredningsförordningen. Vidare menar motionärerna att det är högst bekymmersamt med bristfälliga konsekvensutredningar, en uppfattning som utskottet kan instämma i. Utskottet noterar att beredningen av promemorian Bättre konsekvensutredningar (Ds 2022:22), som innehåller ett förslag på en ny förordning om konsekvensutredning, för närvarande pågår inom Regeringskansliet. Vidare kan utskottet konstatera att utredningen om förenklingar för mikroföretag m.m. föreslår förändringar av konsekvensutredningsförordningen i flera avseenden.

När det gäller frågan om att proportionalitetsprincipen i högre utsträckning ska vara vägledande konstaterar utskottet att den sistnämnda utredningen även föreslår att tillämpningen av 6 och 7 §§ konsekvensutredningsförordningen skärps och utvecklas så långt som möjligt till fullödiga samhällsekonomiska konsekvensanalyser och tar sin utgångspunkt i proportionalitetsprincipen. Även här kan det påminnas om förenklingspolitikens första mål, dvs. att de samlade regelverken ska utgå från proportionalitet och vara utformade så att de bidrar till att främja svenska företags tillväxt, konkurrenskraft samt innovations- och omställningsförmåga. Utskottet ser i detta läge inte någon anledning för riksdagen att förekomma den pågående beredningen av utredningen.

Därmed avstyrks samtliga motionsyrkandena.

Reservationer

1. Mål för förenklingspolitiken, punkt 1 (S)

av Fredrik Olovsson (S), Monica Haider (S), Marianne Fundahn (S), Aida Birinxhiku (S) och Daniel Vencu Velasquez Castro (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:2062 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkande 10 och avslår motionerna

2022/23:665 av David Josefsson m.fl. (M) och

2022/23:2025 av Mathias Tegnér m.fl. (S) yrkande 2.

Ställningstagande

Vi vill förenkla regler för att mindre företag ska kunna verka och växa med fler jobb som resultat. Vi anser att regelgivning och regeltillämpning ska hålla en hög kvalitet, servicenivån ska vara god och företag ska få ett bra bemötande från statliga och kommunala myndigheter samt ha rimliga handläggningstider.

Vi anser att regelgivningen bör utformas så att den ger goda förutsättningar för svensk ekonomi och för svenska företags tillväxt och konkurrenskraft. Regler ska vara proportionella och ändamålsenliga så att den administration som krävs för att följa regelverken minskar över tid. Vi anser därför att regel-förenklingsarbetet behöver tas vidare utifrån de mål som regeringen beslutade om 2021 och som redovisats för riksdagen genom skrivelsen En förenklingspolitik för stärkt konkurrenskraft, tillväxt och innovationsförmåga (skr. 2021/22:3). Vidare menar vi att service, bemötande och korta handläggningstider är av stor betydelse för ett konkurrenskraftigt företagsklimat. Digitaliseringsens möjligheter behöver också tas bättre till vara för att förbättra servicen i den statliga förvaltningen.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

2. Förenklingar för små företag, punkt 2 (SD)

av Tobias Andersson (SD), Jessica Stegrud (SD), Eric Palmqvist (SD) och Daniel Lönn (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:928 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 9 och

2022/23:965 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 1,

bifaller delvis motion

2022/23:1122 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 7 och avslår motion

2022/23:325 av Markus Wiechel (SD) yrkande 2.

Ställningstagande

Vi välkomnar alla initiativ som syftar till att förenkla regelprocessen och motverka redan befintligt regelkrångel. Mot den bakgrunden såg vi positivt på tillsättandet av utredningen om förenklingar för mikroföretag m.m. Vi menar att utredarens slutbetänkande (SOU 2021:60) är ett manifest över processfrågor och förenklingsförslag som om de genomförs skulle gagna det svenska näringslivet. Flertalet av förslagen i utredningen ligger i linje med den politik som vi sedan länge förespråkat. Det måste vara regeringens och departementens ansvar att samordnat sträva mot förenklingspolitikens mål. Vi vill dock understryka betydelsen av att utredningens förslag genomförs. Mot den bakgrunden anser vi att regeringen skyndsamt ska återkomma till riksdagen med förslag om en förbättrad regelprocess och enklare regelverk i linje med utredningens förslag. Därutöver ser vi ytterligare ett behov av en bred översyn av regelverk och regeltillämpning som hämmar små företag. Detta är ett problem som inte minst drabbar företag inom besöksnäringen där det finns många exempel på regler och tillämpningar av dessa som är obsoleta eller rent av hindrar företagets tillväxt.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

3. Förenklingar för små företag, punkt 2 (C)

av Elisabeth Thand Ringqvist (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:1122 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 7,
bifaller delvis motion

2022/23:928 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 9 och
avslår motionerna

2022/23:325 av Markus Wiechel (SD) yrkande 2 och

2022/23:965 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 1.

Ställningstagande

Utredningen om förenklingar för mikroföretag m.m. innehåller flera bra förslag som om de genomförs kan minska regelbördan för mindre företag. En betydande del av utredningen tar fasta på behovet av en mer transparent och sammanhållen regelprocess för att skapa förutsättningar för mer kostnads-effektiva regelverk och ett fungerande regelförenklingsarbete. Jag vill understryka att utredningens förslag måste omsättas i handling. Om företagens regelbörda ska minska är det viktigt att regeringen och riksdagen i samverkan med myndigheterna tar till sig utredningens förslag.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

4. Ett systematiskt regelförenklingsarbete, punkt 3 (SD)

av Tobias Andersson (SD), Jessica Stegrud (SD), Eric Palmqvist (SD)
och Daniel Lönn (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:928 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 2,

2022/23:943 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 12,

2022/23:965 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 6 och

2022/23:1010 av Mikael Eskilandersson m.fl. (SD) yrkande 1 och

avslår motionerna

2022/23:1122 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 6 och

2022/23:2025 av Mathias Tegnér m.fl. (S) yrkande 3.

Ställningstagande

Sverige är av tradition ett land med starka myndigheter och många detaljregleringar. Lagar och regler är nödvändiga för ett civiliserat samhälle men är

också per definition begränsande. I en värld med global handel och hård konkurrens finns en uppenbar risk att alltför många eller fel utformade regler kan vara konkurrenshämmande. Vår uppfattning är att regelbördan för svenska företag är betydande och att det behövs förändringar för att företag ska kunna växa och i ökad omfattning bidra till det svenska samhället. Regelbördan innebär onödig administration och kostnader som tar fokus och resurser från företagens egentliga verksamhet. Dessa merkostnader drabbar i förlängningen hela samhället. Det är därför av största vikt att staten eftersträvar enklare och färre regler. Fler översyner bör göras för att underlätta och förebygga hinder i regelverk, processer och myndigheters handläggning och för att starta, driva och utveckla verksamhet. Till exempel bör onödiga regleringar där konsekvenserna inte motsvarar nyttan tas bort, och nya och förändrade regler ska alltid vara kostnadseffektiva – proportionalitetsprincipen ska råda genomgående. För att åstadkomma detta är det enligt vår mening nödvändigt med ett aktivt regel-förenklingsarbete som utgår från en tydlig styrning från regeringens sida. I ett sådant arbete menar vi att det är nödvändigt att man ser till att regelgivare har tillgång till relevanta analysverktyg och beräkningsmodeller för att bra konsekvensutredningar ska kunna upprättas. Man bör även se till att tillgången till rätt kompetens säkras och att det finns möjligheter till ansvarsutkrävande. Arbetet bör också bedrivas i samarbete med näringslivsorganisationer, som ofta har sakkunskap.

Det är tydligt att regeringen och svenska förvaltningsmyndigheter behöver prioritera regelförenklingsarbetet och införa en grundläggande systematik i hur arbetet utförs. Vi menar att ett sådant systematiskt arbete bör ta utgångspunkt i följande arbetsordning: Svenska näringslivsorganisationer får möjlighet att, lämpligtvis med Näringslivets Regelnämnd som samordnande instans, lämna skrivelser till regeringen där det redogörs för regler som man önskar förändra, förenkla eller ta bort samt hur de bör prioriteras. Regeringen hänvisar därefter förslagen till ansvarigt departement som i sin tur ger respektive myndighet i uppdrag att svara på hur den avser att gå vidare med de förslag som framförs i skrivelserna. I uppdragen ska respektive myndighet redogöra för om de föreslagna regelförändringarna kräver lagändringar och vad som i övrigt skulle krävas för att en regel ska kunna förändras i den riktning som näringslivet efterfrågar. Efter det sammanställer regeringen och tar ställning till myndigheternas svar på skrivelserna från näringslivet. Regeringen redogör därefter för sin syn på myndigheternas svar i en skrivelse som lämnas till riksdagen en gång per år.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen

5. Ett systematiskt regelförenklingsarbete, punkt 3 (C)

av Elisabeth Thand Ringqvist (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:1122 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 6 och avslår motionerna

2022/23:928 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 2,

2022/23:943 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 12,

2022/23:965 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 6,

2022/23:1010 av Mikael Eskilandersson m.fl. (SD) yrkande 1 och

2022/23:2025 av Mathias Tegnér m.fl. (S) yrkande 3.

Ställningstagande

Att minska regelbördan handlar både om konkreta förändringsförslag och om att från lagstiftarens sida, liksom på myndighetsnivå, följa upp vad som fungerar och vad som måste ses över på nytt. Detta kräver överblick, samordning, resurser samt politisk vilja. Jag anser att det bör införas kontrollstationer så att det görs systematiska utvärderingar och uppföljningar kring regelförenkling. Jag noterar att utredningen om förenklingar för mikroföretag m.m. ger exempel på tänkbara lösningar, men det viktiga är att resurserna förstärks där det får mest nytta och att lösningen blir funktionell.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

6. Övrigt om regelförenklingar för företag, punkt 4 (V, MP)

av Elin Söderberg (MP) och Lorena Delgado Varas (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:2170 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkande 8 och avslår motionerna

2022/23:1085 av Ida Drougge (M) yrkande 8,

2022/23:1121 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 6 i denna del,

2022/23:1122 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 4, 5, 16, 18 och 19,
 2022/23:1637 av Martina Johansson (C) yrkande 2,
 2022/23:1643 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkande 30,
 2022/23:1821 av Sten Bergheden (M) och
 2022/23:2026 av Mattias Vepsä m.fl. (S) yrkande 7.1.

Ställningstagande

Sverige och Europa behöver en mångfald av stora och små företag som skapar möjlighet till försörjning och arbetstillfällen och bidrar till livskvalitet och utveckling. Allt fler svenskar vill starta företag. Vi menar att denna kraft och kreativitet ska tas till vara genom att minska regelkrånglet och förbättra villkoren för företagare, så att fler ges möjlighet att styra över sitt arbete och skapa sin egen försörjning.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

7. Övrigt om regelförenklingar för företag, punkt 4 (C)

av Elisabeth Thand Ringqvist (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:1121 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 6 i denna del,
 2022/23:1122 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 4, 5, 16, 18 och 19 samt
 2022/23:1643 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkande 30 och
 avslår motionerna
 2022/23:1085 av Ida Drougge (M) yrkande 8,
 2022/23:1637 av Martina Johansson (C) yrkande 2,
 2022/23:1821 av Sten Bergheden (M),
 2022/23:2026 av Mattias Vepsä m.fl. (S) yrkande 7.1 och
 2022/23:2170 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkande 8.

Ställningstagande

Jag anser att regeringen bör se över möjligheten att avskaffa fler regler för företagare. Arbetet med regelförenkling är grundläggande för att Sverige ska kunna erbjuda ett gott företagsklimat. Det har under de senaste 10–15 åren genomförts en rad olika utredningar och kartläggningar om hur myndigheterna kan förenkla reglerna. Det saknas dock en överblick av resultaten när det gäller

hur och om förslagen har genomförts och med vilken effekt. En sådan sammanställning skulle behövas och jag anser att regeringen skyndsamt bör återkomma till riksdagen med en sådan.

En del regler kan fasa ut sig själva, genom att myndigheter tillämpar en s.k. solnedgångsklausul som innebär att regler och föreskrifter som t.ex. inte har åberopats under en viss tid helt enkelt försvinner från regelverket. Jag ser positivt på att ta fram principer för detta.

Regeringen arbetar i dag med regelförbättringsmål. Några av de mål som finns i dag handlar om att de administrativa kostnaderna för företagen ska minska. Exempelvis ska det vara enklare att lämna uppgifter (förenkling genom digitalisering), servicen ska öka och handläggningstiderna ska minska. Ytterligare mål handlar om bättre konsekvensutredningar samt förenkling på EU-nivå. Det är i grunden bra att denna fråga finns på den politiska agendan, men jag anser att mer måste göras för att minska kostnaderna för regelkrångel. Det är i sig inget större fel med regelförenklingsmålen. De har dock inte uppfyllts eftersom det enligt min mening har saknats målstyrning, uppföljning och tydliga uppdrag till relevanta myndigheter. Jag menar att det har saknats politisk prioritering. Jag anser att det behövs en tydligare styrning framöver, där statsmakterna kan överväga att sätta t.ex. kvantifierade mål för kostnader för administration, eller tid för handläggning av ett visst slag.

Något som coronapandemin förde med sig var att det uppstod nya rutiner och samverkansformer mellan enskilda näringsidkare, kommuner och myndigheter. De s.k. undantagstillstånd som etablerades – inte minst mellan tillståndsenheter på lokal nivå, mellan företag och kommuner – har visat sig vara positiva och pragmatiska för båda parter. Det är viktigt att man nu i återställningsfasen utvärderar de effektiviserade rutinerna och tar vara på det som varit positivt. Om det visar sig att det krävs ny lagstiftning för detta har jag en positiv inställning till en sådan översyn. Min grundinställning är att de regelförenklningar som infördes under pandemin i normalfallet ska behållas.

En idé som förs fram av industrin och näringslivet när det gäller reformer på regelförenklingsområdet är att jämföra Sverige med andra länder. Genom internationell riktmärkning (benchmarking) – t.ex. att Sverige ska bli bättre och/eller få en högre ranking i OECD:s Regulatory Policy Outlook – kan det bli enklare för Sverige att driva igenom nödvändiga förändringar. Jag förordar därför att regeringen genomför en sådan jämförelse för att identifiera på vilka områden Sveriges regelförenklingsarbete kan förbättras.

Det digitaliserade samhället går mer och mer mot decentralisering där små företag och egenföretagare samverkar i nätverk. Tyvärr kan det konstateras att de nuvarande regelverken är dåligt anpassade för ett utspritt och småskaligt företagande som verkar i en allt mer digitaliserad värld. Jag menar därför att existerande regler kontinuerligt bör anpassas till den nya digitala verkligheten. Jag kan exempelvis nämna vikten av att sänka trösklarna för att småskaliga företag ska växa och skapa jobb genom olika regelförenklingsåtgärder och att ny lagstiftning är digitaliseringsredo och därmed enkel och tydlig. Ett annat problem är att många startup-företag lämnar Sverige eller köps upp. Det är

viktigt för utvecklingen av den svenska digitala ekonomin att se över hur man kan säkerställa att fler av de mest innovativa verksamheterna stannar kvar i Sverige. För att ta vara på den digitala ekonomins potential förordar jag därför att regeringen ska verka för regelverk som främjar innovation och utveckling.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

8. Handläggningstider och tillståndprocesser, punkt 5 (SD)

av Tobias Andersson (SD), Jessica Stegrud (SD), Eric Palmqvist (SD) och Daniel Lönn (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkänner detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:928 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 6 och

2022/23:943 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 13 och

avslår motionerna

2022/23:222 av Mikael Larsson (C),

2022/23:1085 av Ida Drougge (M) yrkandena 5 och 7,

2022/23:1121 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 6 i denna del och

2022/23:1637 av Martina Johansson (C) yrkandena 1, 3 och 4.

Ställningstagande

När lagar och regler ska omsättas i praktiken krävs handläggning av berörda myndigheter. Den processen kan dra ut på tiden och begränsa företagens möjligheter att bedriva sin verksamhet. I april 2021 presenterade Tillväxtverket sin slutrapport Uppdrag att följa upp mål för förenklingsarbetet på centrala myndigheter. Av rapporten framgår att utvecklingen av handläggningstider och kundnöjdhet inte gått i den riktning som regeringen önskat. Vår slutsats är att detta sannolikt beror på för dålig politisk styrning och ett felaktigt uppdrag. Rapporten pekar också på att arbetet måste fortsätta och förbättras. För att underlätta för företagare anser vi därför att regeringen ska ge relevanta myndigheter i uppdrag att identifiera processer där det förekommer kostsamma och långa handläggningstider. Därefter ska regeringen sätta upp mål och ta fram strategier för myndigheterna som syftar till att lösa problemen och uppnå rimliga handläggningstider.

När det gäller entreprenörer som söker olika tillstånd för att expandera eller öppna ny verksamhet kan dessa ibland fastna i en administrativ loop där ärendet bollas mellan olika kommunala och statliga myndigheter utan en tydlig

bortre tidsgräns. Därför bör möjligheten att införa bortre tidsgränser för ärendehantering övervägas enligt vår mening. Jämte detta bör hanteringen vid överklaganden av tillståndsärenden förenklas. Ett problem som många industriföretagare specifikt anger är att miljötillstånd för nya industrifastigheter drar ut på tiden samtidigt som affärsmöjligheterna är mycket goda för t.ex. export till växande ekonomier. Vi anser därför att det bör införas en bortre tidsgräns för ärendehanteringen av tillståndsansökningar. Vidare behöver hanteringen vid överklaganden förenklas.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

9. Handläggningstider och tillståndsprocesser, punkt 5 (C)

av Elisabeth Thand Ringqvist (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:1121 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 6 i denna del och

avslår motionerna

2022/23:222 av Mikael Larsson (C),

2022/23:928 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 6,

2022/23:943 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 13,

2022/23:1085 av Ida Drougge (M) yrkandena 5 och 7 samt

2022/23:1637 av Martina Johansson (C) yrkandena 1, 3 och 4.

Ställningstagande

Jag vill här understryka betydelsen av snabba, effektiva och transparenta tillståndsprocesser. Såväl kostnaderna som tidsåtgången för företag som söker tillstånd hos kommuner och myndigheter måste minska. Jag vill därför att regeringen ska se över möjligheten att påskynda hanteringen av tillstånd. Enligt min mening bör grundregeln vara att tillståndet beviljas automatiskt om en tillståndsansökan inte besvaras inom två månader.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

10. Företagens uppgiftslämnande, punkt 6 (C)

av Elisabeth Thand Ringqvist (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:1122 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 10 och bifaller delvis motionerna

2022/23:74 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),

2022/23:1913 av Sten Bergheden (M) yrkandena 1 och 2 samt

2022/23:2025 av Mathias Tegnér m.fl. (S) yrkande 1.

Ställningstagande

Att driva företag medför återkommande kontakter med många olika myndigheter och innebär ett omfattande uppgiftslämnande. Att behöva lämna samma uppgifter flera gånger är betungande för företagen. Det tar tid och kostar pengar som i stället skulle kunna läggas på verksamheten. Jag anser att lagar, regler och myndigheternas verksamheter ska utformas och tillämpas på ett sätt som minimerar företagens administrativa börda och gör det enkelt. Företag ska inte behöva lämna samma uppgifter till myndigheter flera gånger och till flera olika ställen. Regeringen bör därför vidta åtgärder för att förenkla och minimera företagens uppgiftslämnande.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

11. Myndigheternas främjandeuppdrag, punkt 7 (S)

av Fredrik Olovsson (S), Monica Haider (S), Marianne Fundahn (S), Aida Birinxhiku (S) och Daniel Vencu Velasquez Castro (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:2025 av Mathias Tegnér m.fl. (S) yrkande 5 och avslår motionerna

2022/23:1874 av Sten Bergheden (M) yrkandena 1 och 2,

2022/23:1876 av Sten Bergheden (M) yrkandena 1 och 2 samt

2022/23:1914 av Sten Bergheden (M) yrkande 1.

Ställningstagande

I grund och botten är företagsklimatet viktigt eftersom det skapar tillväxt i Sverige och därmed är med och finansierar såväl välfärdssystemet som samhällsbygget. Under de senaste decennierna har många av regelverken som påverkar företag blivit mer komplicerade, ofta i takt med att världen blir mer komplex. De företag som drabbas hårdast av komplicerade regelsystem är mindre företag, då de ofta saknar ekonomiska resurser för att följa regelutvecklingen. Under de senaste årtiondena har det framför allt varit i små och medelstora företag som de nya jobben vuxit fram, varför vi anser att det är viktigt att företagsklimatet för dessa företag förbättras. Detta kan göras på många sätt. Ett exempel som vi vill lyfta i detta sammanhang är myndigheternas kontakter med företagen. Vi anser att uppdragen till myndigheterna behöver ha ett tydligare främjandeuppdrag gentemot företag, där kortare handläggningstider och bättre service är några beståndsdelar.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

12. Genomförande på miniminivå, punkt 8 (SD)

av Tobias Andersson (SD), Jessica Stegrud (SD), Eric Palmqvist (SD) och Daniel Lönn (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:950 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 8 och

bifaller delvis motion

2022/23:1122 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 13.

Ställningstagande

I Sverige har politiken ägnat sig åt s.k. gold-plating och överimplementerat EU-regler på ett sätt som verkar hämmande för landets industriella utveckling. Vi menar att det är fullt möjligt att inom ramarna för befintliga EU-regler öppna för fler undantag i Sverige än vad som nu görs. Vi anser därför att det finns skäl att understryka detta för regeringen. Praxis bör vara att Sverige, om det inte finns synnerligen goda skäl, genomför EU-direktiv på en miniminivå.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

13. Genomförande på miniminivå, punkt 8 (C)

av Elisabeth Thand Ringqvist (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:1122 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 13 och
bifaller delvis motion

2022/23:950 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 8.

Ställningstagande

Genomförandet av EU-direktiv i svensk rätt har blivit ett återkommande gissel för svenska företag genom att Sverige ofta överimplementerar EU:s regelverk. Detta är något som särskilt drabbar små företag med begränsade förutsättningar att hantera invecklad byråkrati. För att komma till rätta med problemet anser jag att Sverige bör övergå till direktimplementering av EU-direktiv med EU:s miniminivå som standard. Endast när det finns tungt vägande skäl bör genomförande av EU-direktiv uttryckas i särskild lagstiftning.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

14. Övrigt om genomförande av EU-lagstiftning, punkt 9 (SD)

av Tobias Andersson (SD), Jessica Stegrud (SD), Eric Palmqvist (SD)
och Daniel Lönn (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:928 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 4 och
2022/23:950 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 7 och
avslår motionerna

2022/23:928 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 7 och
2022/23:2025 av Mathias Tegnér m.fl. (S) yrkande 4.

Ställningstagande

Nationella regler som går utöver EU:s minimilagstiftning leder till högre kostnader nationellt och en snedvriden konkurrens inom unionen. I konsekvensutredningsförordningen regleras hur förvaltningsmyndigheter under regeringen ska arbeta med konsekvensutredningar vid införandet av nya föreskrifter. I förordningen anges bl.a. att det ska göras ”en bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen”. Vi menar att denna formulering bör skärpas och anser att förordningen bör ställa krav på att regelgivaren ska beskriva effekterna när svenska regler föreslås gå utöver vad som krävs av EU:s lagstiftning. Vi förordar därför att regeringen reformerar konsekvensutredningsförordningen i enlighet med det som vi här anfört.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

15. Regelrådets organisation, punkt 10 (SD)

av Tobias Andersson (SD), Jessica Stegrud (SD), Eric Palmqvist (SD) och Daniel Lönn (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:928 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 1 och avslår motionerna

2022/23:1085 av Ida Drougge (M) yrkande 3 och

2022/23:1122 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 2.

Ställningstagande

Regelrådet inrättades av regeringen 2008 för att verka för regelförenklingar för företag. Sedan januari 2015 är Regelrådet en organisation inom Tillväxtverket. Vi anser att Regelrådets kompetens och mandat behöver stärkas. Enligt vår mening bör Regelrådet vara ett oberoende organ med placering under Statsrådsberedningen. Detta skulle ge rådet större tyngd och inflytande med möjligheten att påverka så tidigt som möjligt i processen när nya regler tas fram. Rådet skulle även få en möjlighet att attrahera medarbetare med hög kompetens, bl.a. inom Regeringskansliet.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

16. Regelrådets organisation, punkt 10 (C)

av Elisabeth Thand Ringqvist (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:1122 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 2 och avslår motionerna

2022/23:928 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 1 och

2022/23:1085 av Ida Drougge (M) yrkande 3.

Ställningstagande

Arbetet med regelförenkling är grundläggande för att Sverige ska kunna erbjuda ett gott företagsklimat. Att minska regelbördan för det svenska näringslivet är därför av avgörande betydelse. Ett led i detta arbete är enligt min mening att utveckla Regelrådet, som sedan 2008 arbetat med regelförenkling. Jag menar att Regelrådet bör bli en egen myndighet med mandat att komma in tidigare i lagstiftningsprocessen. Vidare bör Regelrådet ges ett utökat uppdrag att följa upp både de avgifter som företagen åläggs för olika typer av tillstånd och handläggningstider hos myndigheter.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

17. Regelrådets uppgifter, punkt 11 (SD)

av Tobias Andersson (SD), Jessica Stegrud (SD), Eric Palmqvist (SD) och Daniel Lönn (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:928 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 3 och avslår motionerna

2022/23:325 av Markus Wiechel (SD) yrkande 1 och

2022/23:2025 av Mathias Tegnér m.fl. (S) yrkande 7.

Ställningstagande

Som ett led i ett systematiserat regelförenklingsarbete anser vi att Regelrådet bör få ett utökat mandat genom en s.k. stoppfunktion. Frågan om en stoppfunktion för Regelrådet har framförts i olika sammanhang och även av rådet. En stoppfunktion skulle innebära att en regel inte får införas förrän konsekvenserna av regelförslaget har utretts på ett godtagbart sätt. Först när Regelrådet anser att konsekvensutredningen uppfyller kraven i konsekvensutredningsförordningen bör förslaget gå vidare i processen. Regelrådet ska dock endast kunna stoppa införandet av en ny regel under en viss tid. På så vis skapas det en press på politiken och förvaltningsmyndigheterna att återkomma med ett bättre underlag, samtidigt som det öppnar för debatt och diskussion.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

18. Konsekvensutredningar, punkt 12 (SD)

av Tobias Andersson (SD), Jessica Stegrud (SD), Eric Palmqvist (SD) och Daniel Lönn (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:928 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 5 och avslår motionerna

2022/23:1085 av Ida Drougge (M) yrkande 4,

2022/23:1122 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 8 och

2022/23:2025 av Mathias Tegnér m.fl. (S) yrkande 6.

Ställningstagande

När nya regler tas fram är det vår mening att de måste stå i proportion till de mål och problem som reglerna är tänkta att lösa. Detta är tyvärr inte alltid fallet. I konsekvensutredningsförordningen regleras hur förvaltningsmyndigheter under regeringen ska arbeta med konsekvensanalyser vid införandet av nya föreskrifter. I förordningen beskrivs hur arbetet med konsekvensanalyser ska utföras och att dessa ska innehålla en redogörelse för t.ex. vilken administration och vilka kostnader som förväntas uppstå. Vidare ska det beskrivas vilka det är som drabbas och hur det påverkar konkurrensförmågan hos företag. Regelrådets granskningar har visat på undermåliga konsekvensanalyser av förslag från regeringen och statliga myndigheter, vilket är en brist som får stor negativ påverkan. Vi vill i detta sammanhang framhålla vikten av att regeringen, statliga utredningar och förvaltningsmyndigheterna konsekvent följer förordningen. Vi anser även att proportionalitetsprincipen i högre utsträckning än

i dag ska vara vägledande vid konsekvensanalyser och valet av vilka åtgärder som ska vidtas.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

19. Konsekvensutredningar, punkt 12 (C)

av Elisabeth Thand Ringqvist (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:1122 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 8,

bifaller delvis motion

2022/23:1085 av Ida Drougge (M) yrkande 4 och

avslår motionerna

2022/23:928 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 5 och

2022/23:2025 av Mathias Tegnér m.fl. (S) yrkande 6.

Ställningstagande

Jag har tidigare framfört att arbetet med att minska regelbördan handlar både om konkreta förändringsförslag och om att följa upp vad som fungerar och vad som måste förbättras. Konsekvensutredning är ett viktigt verktyg för att bedöma hur och i vilken omfattning ett förslag påverkar olika aktörer, hälsan, miljön, ekonomin och samhället i stort. Av konsekvensutredningsförordningen framgår att lagstiftaren vill att myndigheter konsekvensprövar beslut som innebär nya regler. Innan en myndighet beslutar om föreskrifter eller allmänna råd ska den så tidigt som möjligt utreda föreskrifternas eller de allmänna rådens kostnadsmässiga och andra konsekvenser i den omfattning som behövs i det enskilda fallet och dokumentera utredningen i en konsekvensutredning. Myndigheten ska vidare ge statliga myndigheter, kommuner, regioner, näringslivet och andra som kostnadsmässigt eller på något betydande sätt berörs tillfälle att yttra sig dels i frågan, dels om konsekvensutredningen. Tyvärr kan jag konstatera att många konsekvensutredningar innehåller brister. Jag menar därför att det bör göras en översyn av systemet med regelverket för konsekvensbeskrivningar som infördes 2008.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2022/23

2022/23:74 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett gemensamt system för olika myndigheters inhämtande av uppgifter från företag som förenklar så att företag bara behöver lämna en uppgift en gång, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2022/23:222 av Mikael Larsson (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om beslut inom sex månader för småföretagare och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:325 av Markus Wiechel (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att bredda Regelrådets mandat och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda processen i samband med att nya regler som påverkar småföretagare antas och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:665 av David Josefsson m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda möjligheten att minska regelbördan för företag med 30 procent och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:928 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förstärka och flytta Regelrådet från Tillväxtverket till Statsrådsberedningen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att systematisera regeringens och förvaltningsmyndigheternas arbete med regelförbättring och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en stoppfunktion för regler med bristfällig konsekvensutredning och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reformera förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning och tillkännager detta för regeringen.

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att proportionalitetsprincipen tydligare ska vara vägledande vid konsekvensanalyser och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att statens myndigheter ska identifiera samt upprätta mål och strategier för de mest kostsamma handläggningstiderna för företag och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda inrättandet av ett implementeringsråd eller motsvarande och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skyndsamt återkomma till riksdagen med förslagen rörande en förbättrad regelprocess och enklare regelverk från SOU 2021:60 och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:943 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om regelförenkling och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa bortre tidsgränser för tillståndsansökningar och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:950 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att reformera förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga att så långt det är möjligt utnyttja relevanta undantag i EU-regelverken och inte överimplementera regelverk som verkar hämmande för vår industriella utveckling och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:965 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av regelverk och regeltillämpning som hämmar små företag, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett systematiserat regelförenklingsarbete och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1010 av Mikael Eskilandersson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbeta inriktat och systematiskt med regelförenkling för företag och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1085 av Ida Drougge (M):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera och stärka Regelrådet och det regelförenklande arbetet i staten och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en oberoende översyn av konsekvensutredningsförordningen och konsekvensutredningsarbetet i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att självkostnadsprincipen bör få ett ökat genomslag i statliga och kommunala avgifter och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur statlig, kommunal och regional tillsyn kan samordnas i större utsträckning än i dag i syfte att både höja kvaliteten på tillsynen och underlätta för de företag och verksamheter som tillsyn utövas över och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om regelförenklingsarbete och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1121 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att avskaffa fler regler för företagare samt påskynda hanteringen av tillstånd och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1122 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över om Regelrådet ska bli en egen myndighet med mandat att komma in tidigare i lagstiftningsprocessen och ges utökat uppdrag att följa upp både de avgifter som företagen åläggs för olika typer av tillstånd och handläggningstider hos myndigheter och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med en sammanställning av utredda och genomförda regelförenklingar och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fungerande regellättnader som införts under coronapandemin bör permanentas och tillkännager detta för regeringen.

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att det finns kontrollstationer för regelförenklingsarbetet så att systematiska utvärderingar och uppföljningar görs och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regelbördan för småföretag och mikroföretag bör minskas kraftigt och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en översyn av systemet med regelverket kring konsekvensbeskrivningar som infördes år 2008 bör göras och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förenkla och minimera företagens uppgiftslämnande och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör övergå till direktimplementering av EU-direktiv med EU:s miniminivå som standard och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa solnedgångsklausuler som syftar till att fasa ut regler om de inte har använts under en viss tidsperiod och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om minskade kostnader för regelkrångel och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att jämföra Sverige med andra länder avseende regelförenklingsarbetet i syfte att identifiera utvecklingsområden och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1637 av Martina Johansson (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att myndigheter bör ges i uppdrag att gå igenom samtliga tillstånd som krävs för företag och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att utse en samordnare som tillsammans med företag granskar lagstiftningens krav med syftet att förenkla och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda om det går att ha olika krav på tillstånd för företagen beroende på storlek och hur länge de bedrivit verksamhet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa krav på myndigheter att även bistå med råd och stöd till företag i samband med ansökningar och tillsyn och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1643 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C):

30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för regelverk som främjar innovation och utveckling och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1821 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att ge fler dispenser vid uppstart av företag och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1874 av Sten Bergheden (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att se över uppdragen och regleringsbrev till relevanta myndigheter och verk så att de också ska ha ett tydligt uppdrag att hjälpa företagen att göra rätt, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att relevanta myndigheter och verk bör ha ett uppdrag att redovisa hur de har jobbat för att ge råd och hjälp till företagen för att underlätta för dessa att göra rätt och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1876 av Sten Bergheden (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att myndigheter och dess kontrollanter även ska ha ett tydligt uppdrag att hjälpa företaget med goda förslag och råd, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att myndigheterna ska ha ett tydligt uppdrag att samordna sina kontroller av företagen och verksamheten, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2022/23:1913 av Sten Bergheden (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över regelverket så att en myndighet inte ska kunna begära in samma uppgifter som redan finns hos en annan myndighet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över regelverket så att myndigheter i större utsträckning har ett ansvar för att samordna sina uppgiftsinsamlingar och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1914 av Sten Bergheden (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att ta fram en tydlig strategi och åtgärder för hur man ska göra myndigheter och statliga verk mer företagsvänliga och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:2025 av Mathias Tegnér m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en väg in för företagare och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att operationalisera målen för förenklingspolitiken och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beakta behovet av fler sektoriella systematiska regelöversyner och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beakta behovet av en översyn av implementering av EU-regler och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beakta behovet av främjandeuppdrag hos myndigheter och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beakta behovet av konsekvensutredningar och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beakta behovet av att se över Regelrådets uppgifter och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:2026 av Mattias Vepsä m.fl. (S):

- 7.1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra regelförenklingar för företagare och att genomföra satsningar på kvinnligt företagande och tillkännager detta för regeringen.

Förslaget behandlas i den del som avser att genomföra regelförenklingar för företagare.

2022/23:2062 av Fredrik Olovsson m.fl. (S):

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om betydelsen av regelverk som är proportionella och ändamålsenliga och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:2170 av Elin Söderberg m.fl. (MP):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra villkoren och minska regelkrånglet för företagare och tillkännager detta för regeringen.